

Austrheim kommune

Strategisk Næringsplan med fokus på reiseliv og havsport, 2014-2025

Med handlingsprogram 2014-2017

Innhald

SAMANDRAG	2
1 INNLEIING	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
1.1 LOVHEIMEL, REVISJON OG RULLERING.....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
1.2 FØREMÅL.....	3
1.3 PROSESS.....	3
1.4 KOMMUNEN SI ROLLE SOM NÆRINGSUTVIKLAR OG VERTSKAP.....	4
2 NO-SITUASJONEN	6
2.1 UTVIKLINGSTREKK I LOKALSAMFUNNET.....	6
2.2 KOMMUNEN SI ORGANISERING AV NÆRINGSARBEIDET	6
2.3 KVIFOR SATSE PÅ REISELIV?	7
2.4 SWOT-ANALYSE.....	11
3 STRATEGIAR 2014-2025	21
3.1 MÅLSETTINGAR	21
3.2 STRATEGISKE SATSINGSOMRÅDE.....	21
4 HANDLINGSPROGRAM 2014-2017	23
4.1 PROAKTIV OG NÆRINGSVENLEG KOMMUNE.....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.2 KYST- OG HAVKOMMUNEN.....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.3 REISELIV I REGIONEN.....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
5 VEDLEGG	29
5.1 UTVIKLINGSTREKK I LOKALSAMFUNNET.....	29
5.2 FØRESETNADER FOR UTVIKLING AV REISELIV SOM NÆRING	37
5.3 DETALJAR FRÅ SWOT-ANALYSEN.....	43

Samandrag

Strategisk Næringsplan (SNP) for Austrheim kommune med fokus på reiseliv og havsport er ein overordna plan. Planen fastset ambisjonsnivået for kommunen sitt nærings- utviklingsarbeid utover det arbeidet som allereie er fastsett i felles strategisk næringsplan for Austrheim og Lindås.

Sistnemnde plan dreier seg i hovudsak om næringsarbeid knytt til aktiviteten på og rundt Mongstad-anlegget. For Austrheim kommune er Mongstad ein motor og ein viktig ressurs. Samstundes er det viktig for kommunen å jobbe målretta med tiltak som set fokus også på alternative næringer. Det er difor trong for ein eigen næringsplan som fangar opp desse næringange. Næringsplanen skal ikkje konkurrere med, men vere eit supplement til fellesplanen med Lindås, og bygge bru mellom dei definerte satsingsområda.

Kapittel 1 i næringsplanen peikar på lovheimel, revisjon og rullering og føremål med planen. I tillegg skildrer kapitlet prosessen bak utarbeidinga av planen, og ein ser på korleis samspelet mellom kommune og næringsliv bør fungere for å få til eit godt utviklingsarbeid.

Kapittel 2 gjer ei statusanalyse av no-situasjonen for Austrheim kommune. Fokus ligg på utviklingstrekk ved lokalsamfunnet, ei skildring av korleis kommunen organiserer sitt næringsarbeid i dag, og kvifor ein vel å satse stort på reiseliv. I presenterer kapitlet ei SWOT-analyse, som skildrar dei mest sentrale faktorane som har danna grunnlaget for dei strategiske vala som er gjort i planen.

Kapittel 3 presenterer målsettingane og dei strategiske satsingsområda for næringsarbeidet i perioden fram mot 2025.

Kapittel 4 inneheld tiltak for gjennomføring i første handlingsperiode (2014-2017).

Hovudmålsettingane for Austrheim kommune sitt næringsutviklingsarbeid (utanom Mongstad) er:

- Austrheim skal vere ein positiv kommune, som gir utviklingsrom for både nye og eksisterande bedrifter.
- Austrheim skal vere ein nasjonalt kjent og attraktiv turistdestinasjon som "hav- og kystkommune".
- Austrheim skal vere Noregs nasjonale senter for havsport.

Dei strategiske satsingsområda i planen er:

- **Næringsutvikling**
  - Etablering av nye og utvikling av eksisterande bedrifter.
- **Reiseliv og havsport**
  - Informasjon, marknadsføring og nettverk
  - Etablering av nye og vekst i eksisterande reiselivsbedrifter
  - Infrastruktur
  - Utvikling av fyrtårnprosjekt og attraksjonar

1.1 Føremål

Strategisk næringsplan (SNP) er ein temaplan. I planstrategien til Austrheim kommune er denne plassert under kommuneplan for samfunnsutvikling. For å sikre medverknad vart SNP lagt ut på høyring i seks veker. Når det gjeld rullering, er det lagt opp til at den langsiktige delen av SNP skal reviderast kvart fjerde år, medan handlingsdelen skal rullerast kvart år.

Strategisk Næringsplan (SNP) for Austrheim kommune med fokus på reiseliv og havsport er ein overordna plan. Planen definerer ambisjonsnivået for kommunen sitt næringsutviklingsarbeid, utover det som er fastsett i felles strategisk næringsplan med Lindås kommune. Sistnemnde plan dreier seg i hovudsak om næringsarbeid knytt til aktiviteten på og rundt Mongstad. Industristaden Mongstad er utvilsamt ein motor og ressurs for Austrheim. Samstundes er det viktig for kommunen å arbeide med målretta tiltak med fokus på alternative næringar. Det er difor nødvendig med ein eigen strategisk næringsplan for Austrheim. Næringsplanen skal ikkje konkurrere med, men vere eit supplement til fellesplanen med Lindås, og bygge bru mellom dei definerte satsingsområda.

Å etablere ein strategisk næringsplan handlar først og fremst om at kommunen og aktørane i næringslivet vert samd om både mål, strategiar og prioritering av tiltak for næringsutviklingsarbeid. I tillegg kjem ei klargjering av roller og ansvar mellom kommunen sitt næringsapparat og bedrifter og aktørar i næringslivet.

Kommunen sitt arbeid med næringsutvikling er ein del av programmet «Austrheim Heile Livet». Dette er eit samfunnsutviklingsprogram med følgjande fokusområde: Tettstadutvikling, kultur og omdømmebygging og næringsutvikling. Hovudmålsettinga til AHL-programmet er å «gjere Austrheim til ein meir attraktiv stad å bu, etablere bedrifter og besøkje». Næringsarbeidet er med andre ord ikkje berre viktig opp mot næringslivet. Dei prioriterte tiltaka og prosjekta i næringsplanen, og spesielt dei som er knytt tett opp mot reiseliv, vil vere viktige tiltak også for innbygarane i kommunen. Tilrettelegging av aktivitetar og arrangement, utbetring av kaiar, friluftsområde, turvegar, og andre tiltak som skal gjere kommunen attraktiv for besøkande, er like mykje tiltak for å skape eit attraktivt kvardagsmiljø for dei som bur i kommunen.

1.2 Prosess

Arbeidet med den strategiske næringsplanen har vore ein inkluderande prosess med deltakarar frå både næringsliv, politikk og kommuneadministrasjon. Ei felles strategisamling der over førti personar deltok og tolv intervju dannar grunnlaget for innhaldet i planen. Vidare byggjer planen på dokumentstudiar av eksisterande analysar og plandokument.

Formannskapet i kommunen har vore styringsgruppe for prosessen. I prosjektgruppa har følgjande personar deltatt: Prosjektkoordinator, prosjektleiar for «Austrheim Heile Livet», nærings sjef og næringskoordinator. I tillegg har PwC vore med som eksterne prosessleiarar.

1.3 Kommunen si rolle som næringsutviklar og vertskap

Korleis kan ein bidra til å skape utvikling i næringslivet? Utan bedriftene, har ein inga næring. Det er enkeltbedriftene som utgjer næringslivet, og det er deira strategiar for produkt, marknad og konkurranse som avgjer samla verdiskaping. Kommunen si rolle er i stor grad avgrensa til å legge til rette for at nye bedrifter kan etablere seg, og at eksisterande bedriftene kan overleve og utvikle seg og vokse. Kommunen sin strategi for næringslivet, må difor ta høgde for bedriftene sine interne avgjerder om etablering, lokalisering og utvikling. Dette er avgjerder som kommunen ikkje kan ta. Når det gjeld næringsutvikling, vil det difor vere svært viktig for kommunen å få til eit nært samspel med bedriftene, slik at strategiane kommunen legg opp til gir bedriftene best mogleg vilkår for utvikling.

Paradokset er likevel at det er mange faktorar i samfunnet som har innverknad på kva for val bedriftene tar når det gjeld både etablering, lokalisering og utvikling. Dette er forhold som kan vere kompliserte, og som ikkje kan verte påverka utan grep frå samfunnet som fellesskap. På denne måten er kommunen sin strategi for næringsutvikling ein faktor som indirekte vil påverke bedriftene sine val. For kommunen betyr dette at strategiane må ta utgangspunkt i næringsmiljøet og anna som bedriftene omgir seg med, og, ikkje enkeltbedrifter.

Austrheim kommune sin næringsplan er ambisiøs, og er avhengig av eit nært samarbeid mellom næringsdrivande, kommune og andre relevante aktørar i lokalsamfunnet. Kommunen si rolle vil i stor grad vere å legge til rette infrastruktur, vere pådrivar i regionale og nasjonale fora, og å bidra som nettverksbyggjar og samfunnsutviklar generelt. Det å motivere og engasjere enkeltpersonar til å ville satse på næringsutvikling, sjølv om dei ikkje er næringsdrivande i dag, er og eit fokus. På andre sida, må næringslivet nytte dei moglegheitene planen peikar på – sjølv sagt i tråd med eigne målsettingar om konkurranse og vekst.

Når det gjeld næringsarbeid, spesielt knytt til reisemålsutvikling, har Innovasjon Norge definert fire roller i sin kvitebok for reisemålsutvikling. Desse rollane kan overførast til næringsutviklingsarbeid, og er:

- Eigar – av prosjekt, «produkt» eller selskap (offentlege rom, strender, parkar, kulturhus, museum, enkelte selskap m.m.).
- Rammesetjar (planmyndigheit, opningstider, skjenkebevilling, ulike løyve, arealforvaltar m.m.).
- Utviklingspartner (næringsfond, næringsplan, medinvestor, stimulator til engasjement m.m.).
- Vertskapsfunksjon (næringsstenester, informasjon turistkontor, skilting, offentlege toalett og anna fellesgodeproblematikk).

Ulike kommunar har ulike føresetnader for å fylle desse rollene. Austrheim kommune ønskjer å vere aktiv i alle fire.

2 No-situasjonen

2.1 Utviklingstrekk i lokalsamfunnet

Alt i alt, syner analysen at Austrheim er eit lokalsamfunn i positiv utvikling:

- Folketalet aukar – sidan 2006 har kommunen fått 270 fleire innbyggjarar, ein vekst på 11 prosent.
- Sysselsetting har auka i takt med folketalsveksten – med 80 personar, eller seks prosent, frå 2008 til 2012.
- Arbeidsløysa er ikkje unormalt høg, og svingar i takt med nivået i landet elles.
- Utpendlinga frå kommunen ser ut til å ha stoppa litt opp siste året.

Samstundes er det nokre utfordrande trekk ved utviklinga:

- Utdanningsnivået i Austrheim er lågare enn det er i landet totalt, i Hordaland fylke, og i forhold til fleire av dei andre kommunane i Nordhordland. I eit næringsutviklingsperspektiv, er dette viktig å ta tak i.
- Næringsstrukturen i kommunen er relativt einsegn, med sterkt fokus på industri og anna verksemd knytt til aktiviteten på Mongstad – og industrien er den næringssektoren som i tal har flest sysselsette i perioden 2008-2012.

Detaljar og grafar kring analysen av utviklingstrekk ved lokalsamfunnet ligg som vedlegg i kapittel 5.1.

2.2 Kommunen si organisering av næringsarbeidet

Når det gjeld organiseringa og gjennomføringa av Austrheim sitt arbeid med næringsutvikling, nyttar kommunen seg i stor grad av felles næringsavdeling med Lindås kommune. Utgangspunktet for samarbeidet er Mongstad, men felles næringsavdelinga engasjerer seg også i andre prosjekt som gjeld berre Austrheim eller berre Lindås. For Austrheim er «Austrheim Heile Livet» eit eksempel på det siste. AHL-programmet inneheld mellom anna ein næringsde, som denne planen tar høgde for og rettar seg etter.

Totalt sett har kommunen rundt 2,5 årsverk til oppgåver knytt til næringsutvikling. Eitt av desse årsverka kjem frå næringsavdelinga kommunen har ilag med Lindås, der femti prosent av næringssejef og næringskoordinator sine stillingar høyrer til Austrheim. I tillegg jobbar prosjektleiar i Austrheim Heile Livet cirka 25 prosent og prosjektkoordinator i kommunen cirka 30 prosent med næringsutvikling. Fleire personar i planavdelinga har også indirekte oppgåver knytt til næringsutvikling. Dette gjeld til dømes i saker som regulering av areal, godkjenning av bygg med meir. Rundt rekna, går eitt av planavdelinga sine fem årsverk til næringsutvikling.

I tillegg til dette har Austrheim kommune ein landbrukssjef ilag med kommunane Fedje og Radøy. Til landbrukskontoret høyrer også to stillingar.

Austrheim Næringssselskap er eit kommunalt eigd selskap for å fremje næringsutvikling. Selskapet er først og fremst eit verktøy for kjøpe tomter og eigedommar, og leggje til rette for næringsføremål, men det er også involvert i bustadprosjekt. Kommunen har også eit næringsfond. Tildelingane varierer frå år til år, og kjem an på dei søknadane som kjem inn.

Kommunen tilbyr per i dag følgjande tenester når det gjeld næringsutvikling:

- Fyrstelineteneste
- Rettleiing av etablerarar
- Tilrettelegging av næringsareal
- Tilskot til næringsssatsingar
- Dialogpartner
- Brubbyggjar mot næringslivet
- Involvering i ulike prosjekt

Kommunen eig også ein del av Industriutvikling Vest, som er ein industriinkubator og driv med rådgjeving ved etablering og utvikling av forretningskonsept, i tillegg til utvikling av næringsareal.

Austrheim er vidare ein del av Region Nordhordland/Nordhordland Utviklingsselskap IKS som består av ni kommunar. Regionrådet er deira strategiske organ. Ei av hovudoppgåvene til selskapet er å «fremje og samordne tiltaksarbeidet i regionen med særskilt vekt på næringsutvikling og infrastruktur». Nærings- og arbeidsplassutvikling er ein av fire prioriterte hovudstrategiar. Austrheim kommune er også ein del av Business Region Bergen (BRB), og dette samarbeidet kan nyttast betre.

2.3 Kvifor satse på reiseliv?

2.3.1 Nasjonalt, regionalt og lokalt satsingsområde

Turisme og utvikling av reiselivsnæring er eit stort satsingsområde både nasjonalt og regionalt – på Vestlandet som heilskap og for Hordaland fylke i seg sjølv. Reiseliv er blant Noregs største eksportnæringar, og er blant næringane som veks raskast i verda. Regjeringa sin nasjonale reiselivsstrategi peikar på dette. Det same gjer Vestlandsrådet sin strategi på området. Dei planane som likevel gir den viktigaste motivasjonen til og føringane for at det står fram som rett av Austrheim kommune å satse på reiseliv, er følgjande:

- Hordaland fylkeskommune – Regional næringsplan 2013-2017
- Business Region Bergen (BRB) – Regional strategisk næringsplan
- Strategisk næringsplan for Lindås og Austrheim 2011-2020 (fokus på Mongstad)

Hordaland Fylkeskommune regional næringsplan

Fylkeskommunen sin næringsplan gjeld for perioden 2013-2017, og tar utgangspunkt i den langsiktige visjonen «Saman om verdiskaping i ein av Europas innovative regionar». Reiseliv vert omtala som «ei særleg viktig næring i Hordaland». Hovudstrategiane i fylket sin næringsplan er: 1) Meir entreprenørskap og innovasjon, 2) Fleire med meir relevant kompetanse, og 3) Ein velfungerande Bergensregion og attraktive regionale senter. Alle desse hovudområda er overordna sett relevante for Austrheim, og dei tiltaka som er definert i planen liknar i stor grad på mange av dei tiltaka som Austrheim ønskjer å satse på i meir lokalt format.

BRB Regional strategisk næringsplan

Austrheim kommune er ein av 20 kommunar bak selskapet «Business Region Bergen» (BRB), som har utvikla ein overordna regional strategisk næringsplan. Her er visjonen «Saman skal vi skapa ein dynamisk vekstregion». Hovudmålet er Bergensregionen innan 2025 skal vere leiande i Noreg på kunnskapsbasert, berekraftig næringsutvikling innan dei næringar der regionen har spesielle fortrinn. Dei fem prioriterte næringane er: Energi, maritim, marin, oppleving/kultur/reiseliv, og media/kulturbasert næringsliv.

Når det gjeld oppleving, kultur og reiseliv spesielt, er målsettinga for Bergensregionen at den skal vere Norden sin mest spennande region for kultur- og naturbaserte opplevingar. Det er særleg her Austrheim kommune ønskjer å ta ein tydeleg posisjon, med fokus på sjø, skjergard, kystkultur, hav og havsport.

Fokusområda for offentleg sektor i næringsplanen til Bergensregionen er infrastruktur, næringsvennleg offentleg sektor, marknadsføring, internasjonalisering, kompetanseutvikling, innovasjon & entreprenørskap og klima & miljø. Dei same områda vil ein kjenne att i dei satsingsområda som Austrheim sin næringsplan har lagt vekt på.

Felles strategisk næringsplan med Lindås kommune

I tillegg til BRB sin næringsplan, er den strategiske næringsplanen Austrheim har ilag med Lindås kommune, eit viktig og førande dokument. Målet er at Austrheim sin eigen næringsplan, skal byggje vidare på og utfylle desse strategiane. Fellesplanen med Lindås byggjer i sin tur også på BRB-planen, og har som overordna målsetting at dei to kommunane gjennom konstruktivt samarbeid med næringsliv og næringsorganisasjonar skal medverke aktivt til at Nordhordland vert ein berekraftig vekstregion.

I tillegg til hovudmålsettingar som går spesifikt på verksemda ved Mongstad-anlegget, har planen ei hovudmålsetting som seier at Austrheim og Lindås skal vere "Bergensregionen sitt fyrsteval for busetting og oppleving". Dette er eit mål som naturleg nok er teke med vidare i Austrheim sin individuelle næringsplan, der reiseliv står i sterkt fokus.

Fellesplanen med Mongstad har sett opp resultatmål knytt til positiv utvikling i tilvekst av arbeidsplassar og i tilvekst av bedrifter, i tillegg til folketalsvekst.

Strategiane i fellesplanen med Lindås kommune er mange, og nokre av dei går på næringsutvikling generelt, og på det som har med reiseliv og oppleving spesielt. Planen har og med nokre føringar i

høve kommunen si vertskapsrolle. Desse strategiane vert vidareført og vidareforedla i kapittel 3 og 4 om strategiar og handlingsprogram.

I tillegg til dei tre planane som er nemnd her, har Regionrådet i Nordhordland ein felles næringsplan under utarbeiding. Det er sannsynleg at reiseliv også her får eit tydeleg fokus.

2.3.2 *Moglegheitsanalyser viser potensial*

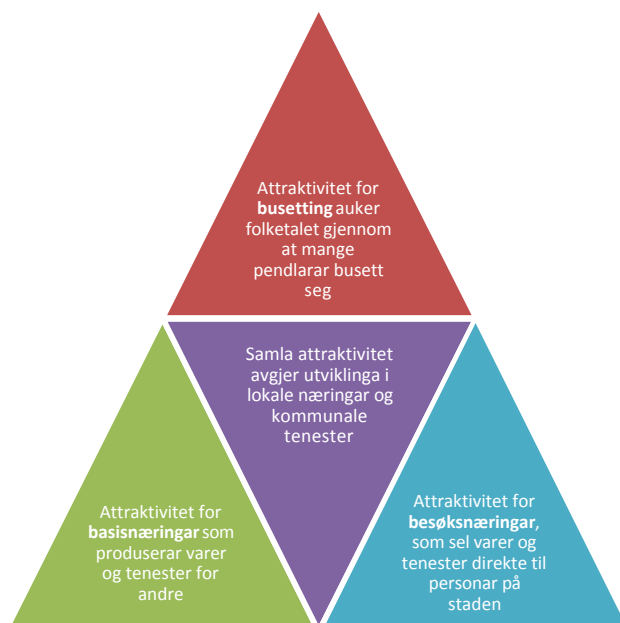
Verken Austrheim kommune eller Nordhordlandsregionen har til nå gjort tydelege strategiske grep for å følgje opp nasjonale og regionale føringar i høve reiselivssatsing. Det ønskjer Austrheim å gjere noko med.

Kommunen har gjennom fleire moglegheitsanalyser kome fram til at ei satsing på reiseliv som næring har stort potensial. Austrheim har unike naturgjevne fortrinn, spesielt knytt til skjergardslandskapet. Analysane viser og at ein bør ta utgangspunkt i opplevingar og arrangement knytt til sjøliv generelt og havsport spesielt, der ein allereie har ein god del erfaring.

Reiselivsnæringa er liten i kommunen og regionen per i dag, men potensialet for å få til noko stort er der. Kravet er at ein klarar å jobbe målretta og strategisk i lag med resten av regionen. Med denne planen ønskjer difor Austrheim kommune å vere i forkant av utviklinga. Ved å fokusere på opplevingsbasert turisme med basis i øyane, havet og kystlandskapet, finst det moglegheiter for å ta posisjonen som "inngangsportalen til fjordkysten".

2.3.3 *Samanhengen mellom besøk, bedrifter og busetting*

Samfunnsutviklingsprogrammet Austrheim Heile Livet, som næringsarbeidet er ein del av, byggjer på den såkalla Attraktivitetspyramiden utvikla av Telemarksforsking. Pyramiden er ein heilskapleg modell der utvikling i regionar eller kommunar forklarast med hjelp av tre typar attraktivitet – attraktivitet som bustad, som besøksstad og attraktivitet for bedrifter i basisnæringar. Dei tre attraktivitetsdimensjonane kan saman med strukturelle faktorar forklare om ein stad opplever vekst eller nedgang.

Nokre stader er attraktive fordi det er gunstig å produsere noko der, som kan eksporterast til andre stader. Andre stader er attraktive fordi dei trekkjer til seg besøkande som skapar arbeidsplassar i besøksnæringa. I tillegg har moderne kommunikasjon gjort det mogleg å pendle over større avstandar, noko som kan gjere ein stad attraktiv for busetting. Nokre stader er meir attraktive innafor ein eller to av dimensjonane, medan nokre stader kan vere heldig å vere attraktive innafor alle dimensjonar. Uansett er det slik at dei tre dimensjonane heng nøye saman, og påverkar kvarandre. Fleire bedrifter innan både basisnæringar og besøksnæringar gir arbeidsplassvekst for ein stad, som igjen kan bidra til auka busetting. Motsett kan ei auke i busetting gi auka innflytting, som igjen gir arbeidsplassvekst i bustadnæringane.

Med bakgrunn i Attraktivitetspyramiden ser Austrheim kommune moglegheiter for at vekst i reiselivsnæringa, eller besøksnæringa som er definisjonen i modellen, kan gi positive ringverknader utover næringa i seg sjølv. Eit meir utbreidd reiseliv vil gi positiv utvikling også for andre næringar, og for busettinga i kommunen. Ein ser føre seg ei viktig kryssingseffekt mot næringa på Mongstad, og at ei satsing på reiseliv i tillegg til den felles satsinga med Lindås på Mongstad, kan skape grunnlag for ei positiv lokalsamfunnsutvikling totalt sett i åra som kjem.

2.3.4 Føresetnader for utvikling av reiselivsnæring

Når det er sagt, så er det nokre føresetnader for reisemåls- og arrangementsutvikling utover dei meir naturgjevne føresetnadene, som ein må kjenne statusen til før ein set i gang med reiselivsarbeid for ein stad eller en region (Kjelde: Innovasjon Norge, Hvitebok for reisemålsutvikling og Hvitebok for arrangementsturisme). Ei slik statuskartlegging legg føringar på kva for tiltak og prosjekt ein bør ha fokus på først og sist i det som vil vere ein relativt langvarig og komplisert prosess med mange involverte aktørar. Faktorane for statuskartlegging er:

- Publikumsarenaer.
- Overnatting.
- Handel.
- Servering.
- Transport.
- Eksisterande arrangement / aktivitetar.
- Eksisterande kulturminne / attraksjonar.
- Eksisterande reiselivsnæring.
- Andre viktige næringsaktørar.
- Kultur- og idrettsliv.

For Austrheim sin del er det fleire av desse faktorane som er relativt sterkt underutvikla – det gjeld både overnattingskapasitet, serveringskapasitet og tilgangen på eksisterande reiselivsbedrifter og – organisasjonar. Ein har heller ikkje eit veldig godt utvikla tilbod av aktivitetar eller attraksjonar som er godt tilrettelagt for turistar. Eit unntak er Havsportveka som arrangerast ein gong i året, og som etter kvart har klart å bygge seg opp som ein kjend merkevare i regionen og nisjemiljø nasjonalt og internasjonalt.

Handelstilbodet er relativt normalt for ein liten distriktskommune, men i samband med reiseliv og turisme er det ein bakdel at det ikkje er noko handelstilbod direkte ved sjøen. Når det gjeld publikumsarenaer så har ein for så vidt god tilgang på dette gjennom dei områda som ein nyttar til havsport og ulike aktivitetar rundt omkring på øyane. Utfordringa er at områda ikkje er godt nok tilrettelagt for ei utstrakt turisme eller for større arrangement med tanke på parkering, tilkomst, toalettfasilitetar og liknande. Transporthøva i kommunen er og på eit lite utvikla stadium, sjølv om ein har gode moglegheiter for å forbetre dette både via sjøvegen og landevegen. Kultur- og idrettslivet i kommunen er relativt sett normalt i høve ein liten distriktskommune.

Fleire detaljar og fakta om Austrheim kommune i høve faktorane ovanfor ligg i vedlegg, kapittel 5.2.

Sjølv om føresetnadene for reisemålsutvikling på fleire områder er underutvikla i Austrheim isolert sett, viser både moglegheitsanalyser og tilbakemeldingar frå næringsliv og organisasjonar at dette er eit område ein bør satse på. I tillegg er attraktivitetspyramiden eit verktøy som syner korleis reiselivsnæringa kan koplast til lokalsamfunnsutvikling og anna næringsutvikling på ein positiv måte. Som ein del av heilskapen i Austrheim Heile Livet programmet, kombinert med føringar frå andre plandokument, fortrinn, fakta og moglegheiter, ser Austrheim kommune på reiseliv som ei viktig satsing.

2.4 SWOT-analyse

Ei SWOT-analyse ser på kva for interne styrker ("strengths") og svakheiter ("weaknesses") ein har per i dag i høve eit definert tema. I tillegg vurderast kva for eksterne faktorar som anten gir moglegheiter ("opportunities") for framtida, eller som truar ("threats") ein i å nå sine mål innafor det same definerte

temaet. Ei SWOT-analyse nyttast som grunnlag for å identifisere sentrale faktorar som dannar grunnlaget for å ta strategiske val.

I tråd med fokuset for denne næringsplanen, er det gjennomført SWOT-analyser for tre område – næringsutvikling generelt (utover aktiviteten knytt til Mongstad), reiseliv/havsport spesielt, og kommunen si rolle som vertskap. Innhaldet i analysen er basert på ei oppsummering av innspel henta inn gjennom ein workshop i styringsgruppa, ei felles strategisamling for næringsliv og kommune der over 40 personar deltok, og intervju med 12 aktørar frå både næringsliv og kommune.

2.4.1 Næringsutvikling generelt

For å vurdere kva for styrker, svakheiter, moglegheiter og truslar lokalsamfunnet i Austrheim har når det gjeld næringsutvikling på generell basis, og utover aktiviteten knytt til Mongstad, har ein mellom anna teke utgangspunkt i nokre suksesskriterium for næringsutvikling. Desse er utvikla gjennom både forskning og beste praksis, og er følgjande:

- At ein har på plass visjonar og strategiar for prioriterte område.
- At ein har eit langsiktig perspektiv på utviklingsarbeidet.
- At ein har eit balansert forhold mellom ambisjonsnivå, organisasjonsstruktur og ressurstilgang.
- At ein har ein aktør som tek tydeleg leiarskap for prosessen og gjennomfører den basert på dialog med alle relevante interessentar.
- At ein har tilgang på "entreprenørtypar" / drivande individ i lokalsamfunnet.
- At ein får til eit godt samarbeid mellom næringsliv og skule, evt. forskingsmiljø.
- At bedriftene er engasjerte og deltagande.
- At ein er samde om kva som er det geografiske knutepunktet.
- At ein har ein viss kontinuitet i persongalleriet som jobbar med næringsutvikling.

I tillegg til desse faktorane, har ein og hatt ulike "produksjonsfaktorar" i samfunnet som ein del av rammeverket for SWOT-analysen. Desse faktorane går på tilgangen på råstoff eller naturressursar, spesielle typar næringsliv / kompetanse / teknologi, arbeidskraft, kapital og nærleik til marknader.

Styrker

Austrheim har ei rekke styrker når det gjeld potensial for positiv næringsutvikling i framtida utover aktiviteten på Mongstad. Ei av dei viktigaste er **samfunnsutviklingsprosjektet Austrheim Heile Livet**, som tek føre seg utviklinga av lokalsamfunnet som heilskap i eit langsiktig perspektiv.

Næringsutvikling er ein viktig del, saman med fokusområda tettstadutvikling, omdømmebygging og kultur. At kommunen over tid har hatt eit strukturert prosjekt med tilhøyrande menneskelege og økonomiske ressursar, er eit godt utgangspunkt. Sannsynlegheita for at ein klarar å jobbe mot same målsettingar i ulike sektorar i kommunen er og gjerne større når ein har eit slikt samlande og overordna program som kan koordinere initiativ og aktivitetar opp mot kvarandre på ein effektiv måte.

Ei anna sterk side ved Austrheim, som med fordel kan nyttast positivt i næringsutvikling framover, er dei erfaringane ein har knytt til oppbygginga av Mongstad, mellom anna ved å leggje til rette areal for næringsføremål og gjennom samarbeid med næringslivet. Kopla med at ein har eit spanande prosjekt på gang i "**Kystlandsbyen**", som i seg sjølv er ei styrke, har ein alle moglegheiter til å nytte det ein

kan om samarbeid mellom offentlig og privat sektor. (NB! stroke sekvens) Gjennom realisering av eit prosjekt som Kystlandsbyen, vil ein ha gode moglegheiter for å nå mange av dei måla som Austrheim har som lokalsamfunn – ein vil skape nye moglegheiter innan busetting, og ein vil få eit sjønært attraktivt område som kan nyttast både til handel, reiselivsaktivitetar og anna næring.

Eksisterande næringsutviklingsarbeid er og ei styrke ved Austrheim. For det første har ein eit samarbeid med Lindås kommune, med ei felles næringsavdeling og ein felles strategisk næringsplan knytt til Mongstad-aktiviteten. I tillegg har ein tilgang på næringsfondsmidlar, og ein har fått lokalisert ein regional næringshage til kommunen. Næringshagen har eit ekstra fokus på utvikling av bedrifter og prosjekt innan reiseliv, oppleving og kultur, noko som passar bra saman med den satsinga Austrheim kommune ser før seg utover industriaktiviteten på Mongstad.

I tillegg kjem styrker knytt til tilgangen på naturressursar – dette vert nærare skildra i SWOT-analysen for reiseliv.

Svakheiter

Når det gjeld næringsutvikling på generell basis, og utover Mongstad-aktiviteten, så er har Austrheim nokre svake sider som ein og må ta omsyn til når ein skal vurdere kva for målsettingar som er realistiske og kva for strategiar for næringsutvikling som er fornuftige å fokusere på.

Ein av dei største svakheitene er at kommunen har eit relativt **einsidig næringsliv**. Som det visast til i den felles næringsplanen med Lindås er situasjonen slik at nesten 40 prosent av arbeidsplassane i dei to kommunane ligg hos ti Mongstad-bedrifter. Desse ti bedriftene generar igjen nærare 90 prosent av inntektene i dei to kommunane samla sett. Sjølv om dette er tal for Austrheim og Lindås samla sett, er det liten grunn til å tru at tala er nemneverdig annleis for Austrheim kommune isolert sett. Med eit sånt utgangspunkt, vil ein ha utfordringar knytt til det å drive utvikling innafor andre næringar.

Denne einsidigheita gir seg og utslag i andre svake sider. For det første har ein liten tilgang på risikovillig kapital knytt til anna næringsutvikling enn industrien og relaterte næringar. Få lokale investorar satsar kapital utover eiga verksemd. Kommunen er i seg sjølv liten, og med små forhold og få aktørar som utgangspunkt, har ein ingen tydeleg fordel med tanke på utvikling av andre næringar. For det andre gir den einsidige næringsstrukturen eit "overskot" av maskuline arbeidsplassar, og utfordringar med å rekruttere innbyggjarar som har anna type kompetanse, og gjerne høgare utdanning. Mange av bedriftene på Mongstad har arbeidsplassar som krev høg utdanning, men i stor grad har dei behov for tilsette med ein lågare kompetanseprofil. Det at ein på Mongstad gjerne tilbyr relativt høge lønningar for jobbar der ein ikkje treng høgare utdanning, er og med på å bremse innovasjon og etableringsfrekvens. Folk er "nøgd" med situasjonen slik han er per i dag, og ser ikkje behovet for å ta risiko.

Ei anna svakheit i høve næringsutvikling er at ein på nokre område har ein **svak infrastruktur** knytt til vegnett og kollektivtilbod. I tillegg er infrastrukturen ikkje optimal med tanke på tilgangen på driftsklart næringsareal – det vere seg planert areal eller bygningar. Med det presset som er på næringsareal lenger sør i regionen (Knarvik-området), kunne ein ha teke ein posisjon overfor etableringsklare bedrifter, men denne moglegheita forsvinn når ein ikkje har noko å tilby.

Ein siste svakheit som kan vere nyttig å understreke, er det faktum at ein i kyst- og havkommunen Austrheim, per dags dato ikkje har noko sentrumsområde som ligg vend mot sjøen. Dei to hovudsentra i dag, Mastrevik Torg og Fonnes senter, er begge lokalisert godt inne på landsida. For ein kommune som vil satse på sjønære næringar, anten det er innan reiseliv eller andre område, er ikkje dette optimale tilhøve. Det kan og skape usikkerheit hos dei næringsaktørane som potensielt sit på gjerdet og lurar på om dei skal satse på næringsetablering, at ein ikkje har ein avklara situasjon når det gjeld kva sentrumsområde kommunen vil satse på .

Moglegheiter

Samstundes som det er **infrastrukturelle tilhøve** som gir utfordringar for næringsutvikling i Austrheim, er det og faktorar innan dette området som gir moglegheiter.

Nærleiken til Bergen, at ein ligg som eit trafikalt knutepunkt i Nordhordland med tanke på det meste av kollektivtransport både på land og på sjø, og den framtidige "Nordhordlandspakken" på vegutbygging, er alle element som ved rett nytting vil kunne bidra positivt til næringsutvikling. Stadig nye samferdsleprosjekt knytt til betring av transporttilhøva ut og inn av Bergen vil vere ytterlegare positive for å utvikle Austrheim som både bu- og arbeidsmarknadsregion. Avstanden er ikkje avskrekkande lang for bedrifter som vurderer anna lokalisering enn sentralt i eller ved Bergen. Den er heller ikkje for lang for utpendling til meir sentrale område for dei som vil bu i distriktsomgivnader, men har arbeidet sitt i eller nært byen. Om innbyggjartalet aukar, vil ein og ha eit betre grunnlag for å drive næringsutvikling innafor eit meir variert spekter enn dei næringane ein har i kommunen i dag.

Nordhordland Næringshage er relativt ny som aktør i næringsarbeidet i regionen, og har berre fungert i rundt eitt år. I skjeringpunktet mellom kommunen sine eigne næringstenester og den kompetansen som ligg i næringshagen ligg det moglegheiter. Ein næringshage lokalisert i Austrheim kan opne opp for samarbeid mellom kommune og næringshage innanfor to hovudområde: Kommunen kan kjøpe tenester hjå næringshagen og kommunen og næringshagen kan samarbeide om utviklingsprosjekt. Eit tettare samarbeid med næringshagen vil også kunne opne opp for fleire og meir regionalt samansette næringsutviklingsprosjekt, mellom anna innan reiseliv, som vil gi effektar også for Austrheim isolert sett.

Truslar

Den viktigaste trusselen for å lykkast med næringsutvikling i Austrheim, sett vekk frå satsinga på Mongstad, er sannsynlegvis at det er relativt **enkel tilgang på varierte arbeidsplassar andre stader** i regionen. Så lenge folk ikkje har noko stort press på seg for å vere kreative og skape sine eigne, lokale arbeidsplassar, er det ofte sånn at dei fleste vel å gjere det så enkelt som mogleg for seg sjølv.

Ein anna viktig trussel er **lågare investeringar i regional infrastruktur** i form av midlar til vegbygging og utbetring av kollektivtransporttilbodet vert mindre i framtida. I og med at ein ser store svakheiter ved den infrastrukturen ein har, og samstundes baserar mykje av moglegheitsbiletet for regionen på nettopp infrastrukturelle tilhøve, så vil det vere avgjerande kva som skjer med tilgangen på slike midlar

framover. At kommunen i samarbeid med resten av regionen jobbar aktivt opp mot regionale og nasjonale myndigheiter, er i ein slik samanheng svært viktig å få til.

2.4.2 Reiseliv

SWOT-analysen for reiseliv er i hovudsak gjort med utgangspunkt i dei føresetnadene for utvikling av reiseliv som næring som vart presentert i kapittel 2.3.4. I tillegg er det teke med også andre viktige innspel som har kome gjennom prosessen.

Styrker

Den viktigaste styrken til Austrheim i høve utvikling av reiseliv som næring, er dei naturgjevne føresetnadene ein har i form av **unike topografiske forhold**. Øyane, sjøen, havet, fjorden, straumane, det låge kuperte landskapet – til saman utgjer dette ein natur som eignar seg svært godt for både "ekstremспорт på hav" og tilbod om aktivitetar med lågare terskel. Potensialet er per i dag ikkje godt nok utnytta, men til dømes **Havsportveka** er eit arrangement som begynner å verte kjend også i ein større regional, nasjonal og til og med internasjonal samanheng. Ein har eit godt utvikla havsportmiljø i kommunen som og er knytt opp mot ulike organisasjonar i regionen. I reiselivssamanheng er dette eit miljø som har potensial for profesjonalisering og kommersialisering.

Det er også lett å registrere ei begeistring og eit **engasjement for reiseliv** i form av ei generell "kjensle" som representantar for både næringsliv og kommune uttrykker. Engasjement er eit godt utgangspunkt og i dei fleste tilfelle ei føresetnad ein må ha med seg i utviklingsprosjekt som ein her ser føre seg.

I tillegg til dei naturgjevne føresetnadene, har ein i Austrheim **konkrete prosjekt** under utvikling og eit tal **entreprenørar og eigedomsutviklarar som ønskjer å bidra** til å skape næring knytt til reiseliv. Dette er ein svært viktig styrke å ta med seg, og som det vil vere viktig for kommunen å forvalte på ein konstruktiv måte. Reiselivet kjem ikkje av seg sjølv – private aktørar må satse for at ein skal skape næring. Dei konkrete prosjekta som er hyppigast omtala av dei som har vore med i prosessen rundt denne næringsplanen, er Kystlandsbyen, hotell, og utvikling av eksisterande kaier.

Svakheiter

Trass i dei naturgjevne føresetnadene, og fleire konkrete prosjekt som enno ikkje er realiserte, pregast Austrheim og av nokre faktorar som er spesielt utfordrande når det gjeld reiselivssatsing.

For det første så har ein i utgangspunktet **svært få reiselivsaktørar og ein lite utbygd infrastruktur** for reiseliv i kommunen. Dette gjeld både overnattingsstader, servering, veg & transport, tilrettelagde attraksjonar og arenaer for større hendingar, aktivitetstilbydarar, turistinformasjon og marknadsføringsorgan. Ein har eit vertshus med ein kapasitet på opp mot 160 gjester per døgn. Dette er likevel ein plass der dei fleste gjestane er knytt opp mot arbeid på Mongstad. Det betyr at det er bedrifter som leiger rom eller leilegheiter for lengre periodar av gongen. Stort sett har ikkje vertshuset turistgjestar, med unnatak av nokre få om sommaren.

For det andre har kommunen **mangel på reell reiselivskompetanse**. Dei få aktørane som finst er anten for små, eller dei er ikkje profesjonalserte nok men basert på dugnadsarbeid. Internt i

kommunen har ein heller ikkje den formelle kompetanse som trengst med tanke på å kunne bidra aktivt til å utvikle reiselivsnæringa. Det har vore nemnd i prosessen med utarbeiding av næringsplanen at "dette med reiseliv har no vore på plakaten i mange år allereie utan at ein har klart å få til noko konkret, kvifor skal ein klare det no?". Det er mogeleg at svaret ligg i eit ikkje dekkja kompetansebehov. Reiseliv er og ei kompetanseintensiv næring, og ei næring som krev utstrakt nettverksarbeid. Det held ikkje å sjå at naturen rundt seg er vakker, og at alle andre burde kome og sjå det same. Ein må og vite korleis ein skal jobbe for å nytte dei naturkvalitetane ein har, og ta i bruk det som finst av organisasjonar og nettverk på både regional og nasjonal basis for å gjere nettopp Austrheim sine attraksjonar kjende.

Moglegheiter

Det er mange eksterne faktorar som gir moglegheiter for Austrheim til å bygge ei levedyktig reiselivsnæring. For det første så er **reiselivsnæringa ei av verdas raskast voksende næringar**, og opplevingsturisme spesielt gjeld som "trendy". Næringsetablering og aktivitetar knytt til hav og sjø eignar seg dermed godt i dette biletet. **Etablering av eit hotell** i kommunen, slik det ligg føre planar om, vil sannsynleg vere ein utløysande faktor for kva moglegheiter som elles vil by seg. I og med aktørane bak hotellplanane ser føre seg å kunne lykkast med si satsing uavhengig av kva som allereie finst av reiselivsnæring og –aktivitetar i kommunen, vil denne etableringa kunne fungere som ein katalysator for at også andre tør å satse i bransjen.

For å utløyse potensialet er det nødvendig å gripe dei moglegheitene som ligg i **samarbeid med aktørar utanfor kommunen**. Erfaringar frå kommunar som har hatt suksess med reisemålsutvikling viser at nettopp regionale og nasjonale nettverk i tillegg til samarbeidsvilje og –evne er nøkkelen til suksess. Slike faktorar ligg også til grunn for den "beste praksis" framgangsmåten for reisemålsutvikling som Innovasjon Norge har samla i si handbok om temaet. For Austrheim sin del gjeld det å kople seg tett opp mot og vere ein pådrivar overfor dei andre kommunane i Nordhordland, å melde seg inn i eller vere aktive i nettverk som NCE Tourism, Fjord Norge, Den Norske Turistforening, Bergen Reiselivslag og liknande organisasjonar. I Nordhordland ligg det eit stort og ikkje nytta potensial i det å samle eksisterande reiselivsaktørar slik at dei saman kan jobbe for å vidareutvikle infrastruktur, produkt og marknadsføringstiltak.

Austrheim har moglegheita til å **ta ledige regionale eller nasjonale posisjonar** innafor ulike område som vil bygge opp under kommunen som ein hav- og kystkommune. Til dømes kan ein sjå føre seg ei toppidrettsline for havsport på den vidaregåande skulen, eit nasjonalt havsportsenter, eit beredskapssenter for Røde Kors på Vestlandet, og ei satsing på større arrangement som verdsmeisterskap eller norgesmeisterskap i aktuelle havsportgreiner. Eit stadig sterkare fokus på folkehelse opnar opp nye moglegheiter for næringsutvikling, til dømes knytt til naturopplevingar kombinert med fysisk aktivitet (havsport), treningsstudio og sunn mat laga av gode, lokale råvarer.

Truslar

Ei openberr trussel i samband med å skulle satse tungt på reiseliv er at det er ein bransje med **stor konkurranse og låg lønsemd** for mange aktørar. Dette gjer at det kan vere vanskeleg å lykkast i bransjen, sjølv om det er på mange måtar er ein bransje i vekst. Andre kommunar kan ta posisjonen

som "havsportkommunen", og framveksten av større arrangement og destinasjonar andre stader kan gjere det utfordrande for Austrheim å skape positiv merksemd rundt sine attraksjonar og arrangement. Fokus på å bidra til utvikling av gode reiselivsprodukt som er tilpassa ulike målgrupper, og å vere innovativ og proaktiv vil difor vere avgjerande for Austrheim for å møte denne trusselen. Andre viktige tiltak vil vere å ha eit sterkt fokus på samarbeid med relevante aktørar, gjere gode analyser og utgreiingar slik at ein satsar på dei rette hestane, og tilføre kompetanse som ein sjølv manglar.

Eit døme her er planane om hotell. Hotellet kan i prinsippet byggast kor som helst i Hordaland med tilsvarende omgivnader - Radøy, Øygarden, Sotra, Austevoll eller andre stader. Det er difor ein trussel for Austrheim at andre kommunar kan kome ein i forkjøpet. Markedet er sannsynlegvis ikkje stort nok for to slike prosjekt, og det vil difor vere vesentleg for Austrheim å vere proaktiv og handle i tide.

Ein annan ekstern faktor som kan hindre Austrheim i å nå målsettingar kring reiselivsnæringa, er dei til dels strenge **strandsonerestriksjonane** som gjeld frå nasjonalt politisk nivå. Når ein av dei viktigaste styrkane til Austrheim ligg i naturgjevne føresetnader knytt til kystlina som ressurs, seier det seg sjølv at næringsutviklingsprosjekt i slike område vil vere utfordrande å realisere.

Ein annan trussel mot reiselivssatsinga, og for så vidt næringsutviklinga generelt, er at Austrheim ikkje ligg langs den planlagde **Kyststamvegen**. Om ein oppfattar kommunen som ein "utkant" i dag, vil det gi utfordringar at kommunen i kan hende større grad vert ein utkant den dagen denne vegen er ferdig utvikla. Ein måte å motverke denne effekten på, er at Austrheim klarar å snu seg raskt med tanke på utvikling av reiselivsnæringa, slik at ein har tid å bygge merkevare og omdømme som gjer at reisande uansett ønskjer å besøke området.

2.4.3 Kommunen si rolle som vertskap

Vertskapsrolla er ei rolle som kommunen som organisasjon har ovanfor både innbyggjarar, næringslivet og besøkande til kommunen. For å skape rom for samfunns- og næringsutvikling er det viktig at kommunen både er og opplevast som ein aktiv pådrivar og som ein positiv utviklingskraft. Bevissthet rundt rolla hos alle dei tilsette er og viktig. Handlingar og veremåtar bidreg til å skape det omdømet ein "fortener".

Samstundes som det er viktig at kommunen og dei tilsette er positive, serviceinnstilte og utviklingsorienterte, er det viktig at det vert tydeleg for alle kva for oppgåver kommunen faktisk kan og ikkje kan gjere, som omtalt i kapittel 1.4. I hovudtrekk er det slik at kommunen legg til rette gjennom arealvedtak, kommunal planlegging og politiske føringar, i tillegg til å vere ein utviklingspartner gjennom bruk av tilgjengelege verkemiddel som til dømes næringsfond, nettverk inn mot regionale og nasjonale myndigheiter, og forvaltning av heilskapsperspektivet. Til ein viss grad utøver kommunen og eigarskap som har innverknad på næringsutviklinga, til dømes gjennom utvikling av kommunale eigedomar og det offentlege rom. Kommunar er sjeldan aktive næringsutøvarar sjølv, gjennom drift av selskap, sjølv om mange kommunar i større eller mindre grad praktiserer eigarskap i delar av det lokale næringsliv.

Styrker

Som vertskap har Austrheim kommune ein klar styrke i si **storleik**. Små tilhøve gir oversikt, tilgjengelegheit, og som oftast korte avgjerdsprosessar. Dette er faktorar som er viktige for næringslivet, der ein gjerne ikkje har så god forståing for byråkratiske og politiske prosessar som i deira auge tek lengre tid enn nødvendig. I tillegg har ein alle tenestar samla under eitt og same tak, noko som oppfattast av mange som ei effektiv og praktisk løysing.

Ein annan styrke er den kompetansen ein har i planavdelinga. Dette er eit forhold som mange av dei involverte i arbeidet med denne næringsplanen har vore tydelege på. Det er ei brei oppfatning at dei som jobbar der, er **fagleg dyktige ressurspersonar**.

Andre positive og styrkande **eigenskapar ved kommunen som organisasjon** er at ein er vand med å jobbe i prosjektorientert, det er ein positiv utviklingskultur som regjerer, og ein sterk vilje til å lykkast. Slike karakteristikkar er det ikkje alle kommuneorganisasjonar som får, så det er ein styrke ein skal ha fokus på å ta med seg vidare. Tilsetting av nye personar som jobbar heilt eller delvis med næringsutvikling har også gitt ein ny giv til ulike utviklingsprosjekt, og vert lagt merke til i næringslivet.

Svakheiter

Planavdelinga i kommunen får mykje skryt for høg kompetanse og dyktigheit. Samstundes er det mange som gir tilbakemelding om at det både på politisk nivå og i forvaltninga er **for liten næringskompetanse** generelt. Dette går både på kunnskap om aktørar i næringslivet, og på kva som er deira faktiske behov for støtte og tilrettelegging frå kommunalt plan. Frå eit næringslivsperspektiv er det og utfordrande at ein ser lite entreprenørskapstenking i både forvaltning og blant politikarar, og at samanhengen mellom utvikling av næringsliv på den eine sida og utvikling av kommunale tenester og lokalsamfunn på den andre sida ikkje er gjort så tydeleg som han kunne ha vore.

Ein annan svakheit som pregar kommunen er at **organisasjonen er liten** og dermed sårbar. Dette vert framheva som ein styrke i samband med oversikt og tilgjenge, men på den andre sida vert ein i overkant avhengig av enkeltpersonar i det daglige arbeidet. I tillegg har ein kan hende for store ambisjonar samanlikna med evna til gjennomføring. Dette gir grunnlag for stor fallhøgnd når det gjeld forventingar hos til dømes næringsliv og befolkning elles.

Formidlingsarbeid er og ein svakheit knytt til kommunen si vertskapsrolle. Dette er i mange tilfelle for svakt, og det er eit uttalt behov for betre informasjon og kommunikasjon kring både næringsarbeid generelt og i samband med turisme og reiseliv.

Moglegheiter

Når det gjeld eksterne faktorar som gir Austrheim kommune moglegheiter til å lykkast i å utvikle ei god vertskapsrolle, så er det først og fremst **regionalt samarbeid** som står i førarsetet. For å kunne tilby gode tenester, utvikle næringslivet generelt og reiselivet spesielt, så er det i samarbeid ein finn nøkkelen. Inkludert i dette ligg og ei betre utnytting av det regionale og nasjonale verkemiddelapparatet. I tillegg kan ein sjå føre seg ei klarare arbeidsdeling mellom kommunen sine tenester og oppgåver, og næringsshagen sine – når det gjeld tenester overfor næringslivet, og vurdere om kommunen skal setje ut oppgåver til næringsshagen.

Ein annan moglegheit som kommunen lyt ta vare på, er at det finst nokre **eksterne gründerar og investorar** som ønskjer å satse i og samarbeid med kommunen. Å vere ein god vert overfor slike drivarar i næringslivet, vil hjelpe Austrheim på vegen mot ein positiv utvikling av næringslivet.

Truslar

Det er ikkje identifisert så mange eksterne faktorar som kan true Austrheim kommune i nå sine mål knytt til vertskapsrolla. Samarbeid med nabokommunar både om ei overordna nærings- og reiselivssatsing, samt konkrete prosjekt, er likevel viktig. Sidan det er tydeleg at Austrheim er avhengig av samarbeid på mange område for å lykkast med næringsutvikling og å vere ein god vert for både næringsliv og turistar, er det klart at manglande eller dårleg samarbeid vil potensielt sett vere ein trussel. Sannsynlegheita for at det vil skjer er likevel kan hende ikkje så stor, i og med at dei områda som er i fokus her – næringsutvikling, reiseliv, samferdsel – allereie ligg føre som viktige samarbeidsområde i strategiplanar hos både Regionråd og på fylkesnivå.

2.4.4 Oppsummering

Føresetnadene for arbeidet med næringsplanen som heilskap og dermed SWOT-analysen, var at ein skulle ha eit fokus på næringar utanfor Mongstad-satsinga generelt, fokus på reiseliv og havsport som næring spesielt, og kva vertskapsrolle kommunen har og kan ta i samband med næringsutvikling og turisme.

SWOT-analysen viser at det i hovudsak er tre områder som peikar seg ut som overordna satsingsområder for kommunen når det gjeld næringsutvikling. Det første området er kommunen som organisasjon, og kva strategiar og tiltak ein bør legge til grunn her for å få ei positiv utvikling i retning av eit meir variert næringsliv og ein forbetra vertskapsrolle for kommunen. Det andre området er ei

satsing på strategiar og tiltak knytt til lokale initiativ innan både næringsutvikling generelt og reiseliv spesielt – det vil seie ting som Austrheim kommune kan påverke, planlegge og gjennomføre sjølv. Det tredje og siste området er tufta på eit tydeleg behov for samarbeid på regionalt nivå – særleg knytt opp til ei satsing på reiseliv.

3 Strategiar 2014-2025

3.1 Målsettingar

Hovudmålsettingane for Austrheim kommune sitt næringsutviklingsarbeid utanom Mongstad er desse:

- Austrheim skal vere ein positiv kommune som gir utviklingsrom for både nye og eksisterande bedrifter.
- Austrheim skal vere ein nasjonalt kjent og attraktiv turistdestinasjon som "hav- og kystkommune".
- Austrheim skal vere nasjonalt kjend som senter for havsport.

Resultatmålsettingane for arbeidet er som følgjer:

- Etablering av 10 nye bedrifter i kommunen årleg - med fokus på å skape ein meir variert næringsstruktur enn ein har i dag. Her er det spesielt ønskeleg å tiltrekke seg større bedrifter, samt å medverke til etablering av fleire reiselivsbedrifter og kompetansesarbeidsplassar.
- Auke i overnattingskapasiteten i kommunen til minimum 400 senger.
- Utvikling av fyrtårnprosjekt med potensial for ein internasjonal marknad.
- Heilårsaktivitet innan kyst-, hav- og havsportopplevingar som er tilpassa ulike målgrupper – dagsturisten, helgeturisten, småbarnsfamilien, ungdommen, de ekstremsportinteresserte m.fl.
- Vere synleg i relevante nasjonale og internasjonale reiselivskanalar.
- Auke i tal turistar til Austrheim og Nordhordlandsregionen.

3.2 Strategiske satsingsområde

Austrheim kommune har, etter ein involverande prosess der næringslivet har vore deltakande, vald ut to strategiske satsingsområde for sitt næringsarbeid i perioden fram til 2025.

- Næringsutvikling: Proaktiv og næringsvenleg kommune (fokus på vertskapsrollen).
- Reiseliv og havsport: Næringsliv i kyst- og havkommunen (fokus på lokale initiativ og regionalt samarbeid).

Dei to områda skildrast kort nedanfor. I tillegg vert ulike strategiar knytt til kvart satsingsområde lista opp. Konkrete tiltak og prosjekt innafor kvar strategi ligg i handlingsdelen, kapittel 4.

3.2.1 Næringsutvikling - Proaktiv og næringsvenleg kommune

Austrheim kommune skal ha som eit tydeleg strategisk satsingsområde at kommunen skal vere ein framoverlent og proaktiv kommune i høve næringsarbeid – kort sagt "næringsvenleg". Både innsamling av fakta og tilbakemeldingar frå strategisamling og intervju tyder på at det er rom for forbetringar og vidareutvikling innafor mange av dei næringsutviklingsoppgåvene som ligg til kommunen i dag, inkludert kommunen si vertskapsrolle.

Følgjande strategiar ligg under dette satsingsområdet:

- a) Forbetring og vidareutvikling av verkemiddel for næringsutvikling.
- b) Gjennomføring av konkrete prosjekt for å fremje næringsutvikling.

3.2.2 Reiseliv og havsport – Næringsutvikling i kyst- og havkommunen

Dei tydelegaste føresetnadene for næringsutvikling generelt og reiseliv spesielt ligg i Austrheim sine naturgitte forhold i form av ein unik topografi. Dei 489 øyane, skjergarden og "indre farleia", straumane, fjorden og havet utgjer eit landskap som har alle moglegheiter for å gi rom for suksess om ein satsar målretta på utvikling. Austrheim kommune har difor som strategisk satsingsområde å utvikle næring med utgangspunkt i kyst og hav, både innafor reiselivssektoren og andre næringer.

Reiseliv har vore eit fokusområde i Austrheim tidlegare, utan at ein har lykkast spesielt med næringsutvikling innafor området dei seinare åra. Dei moglegheitsanalysene er gjennomført, påpeikar at det vil vere vanskeleg for Austrheim å jobbe med reiselivsutvikling åleine. For å skape resultat, vil

kommunen difor fokusere på regionalt samarbeid, slik at reiselivet i både Austrheim og kommunane rundt kan byggast som destinasjon.

Følgjande strategiar ligg under dette satsingsområdet:

- a) Arbeid med informasjon, marknadsføring og nettverk
- b) Gjennomføring av konkrete prosjekt for å fremje utvikling i reiseliv og havsport
- c) Forbetre infrastruktur
- d) Utvikling av fyrstårnprosjekt og attraksjonar.

4 Handlingsprogram 2014-2017

Handlingsplanen er bygd opp etter dei strategiske satsingsområda og dei ulike strategiane som ligg under kvart område. For kvar strategi skildrast eit sett tiltak eller prosjekt. Kvar tiltak har og informasjon om følgjande:

- Kva er kommunen sin rolle.

- Kven er samarbeidspartnar (t.d. aktørar i næringslivet, offentlege aktørar i regionen / fylket, organisasjonar m.fl.).
- Forventa tidplan for gjennomføring.
- Prioritering (A/grøn = avgjerande, B/gul = viktig, C/kvit = ønskeleg).

4.1 Næringsutvikling

Strategi A: Forbetring og vidareutvikling av verkemiddel for næringsutvikling

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Ferdigstilling / godkjenning av kommuneplan (arbeid i gang), områdeplan for Nordre Fønnesvågen (arbeid i gang) og områdeplan for kommunesentrum – og sikre fokus på næringsområde.	Prosjekteigar		2014 →	A
Skilje ut næringsfondsmidlar i eige fond med vedtekter tilpassa målsettingane i næringsplanen, og marknadsføre dette tilbudet.	Prosjekteigar		2014	B
Styrke og tydeleggjere fyrstelineteneste for næringsliv og gründerar.	Prosjekteigar/ pådrivar	Lindås kommune (via felles nærings-avd.)	2014	B
Ferdigstille oversikt over og visuell presentasjon av tilgjengeleg næringsareal, og utarbeide plan for å marknadsføre areala	Prosjekteigar	Lindås kommune (via felles nærings-avd.)	2014	B
Bruke Austrheim Næringsforum aktivt som strategisk organ for å fremje nyskaping, samarbeid og kompetanseutvikling.	Prosjekteigar	Austrheim Næringsforum	2015	B
Ha eit tett samarbeid med Austrheim vidaregåande skule, og vurdere næringsretta samarbeidsprosjekt.	Pådrivar/støtte- spelar	AVS arbeidsgruppe		B
Styrke satsinga på entreprenørskap i grunnskulen, spesielt gjennom auka bruk av undervisningsopplegga til Ungt entreprenørskap	Prosjekteigar	Ungt entreprenørskap, Nordhordland		B

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
		håndverks- og industrilag		
Besøke kommunar som har lukkast med samarbeid kommune-næringsliv når det gjeld innovasjon og næringsutvikling	Prosjekteigar	Næringslivet	2014 →	C
Sjå nærare på moglegheiter for å etablere lokalt/regionalt såkornfond eller investeringsselskap.	Pådrivar	Austrheim Næringsforum, Reg nordh	2015	C

Strategi B: Gjennomføring av konkrete prosjekt for å fremje næringsutvikling

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Bidra til realisering av Kystlandsbyen, spesielt med omsyn til kaifronten og torget, inkludert næringsdel.	Støttespelar	Entreprenør, fylket	2014 →	A
Gjennomføre tilflyttingsprosjekt med fokus på rekruttering av nye innbyggjarar frå andre land, spesielt personar med "gründersjel" (til dømes innan reiseliv), i tillegg til ingeniørar og fagarbeidarar til industrien	Prosjekteigar	Næringslivet	2014 →	A
Forprosjekt Næringsbygg: a) Verkstad og lager. B) Kontor/butikk.	Prosjekteigar	Næringsforum, næringshagen	2014	B
Utbygging av høghastigheitsbreiband (fiber).	Prosjekteigar	Næringsliv	2014	B

4.2 Reiseliv og havsport

Strategi A: Arbeid med informasjon, marknadsføring og nettverk

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Utvikling av skilt og informasjonstavler på relevante plassar i heile kommunen	Prosjekteigar	Lag og organisasjonar, eldsjeler	2014 →	B
Etablering av turistinformasjon	Prosjekteigar	Næringsliv	2014	B
Utvikling av kommunen sine nettsider eller eigne sider med tanke på turistinformasjon, samt vere synleg nye media.	Prosjekteigar	Næringslivet	2014 →	B
Få på plass reiselivskompetanse i regionen (Nordhordland) for å leie satsing mot reiseliv	Pådrivar	Regionrådet, næringsliv	2014 →	B
Vere aktiv i samarbeid og nettverksbygging med relevante regionale og nasjonale aktørar (Hordaland Fylkeskommune, Nordhordland Regionråd, Business Region Bergen, Bergen Reiselivsråd, NCE Tourism, Visit Fjordkysten, Fjord Norge, Den Norske Turistforening m.fl.)	Pådrivar	Offentlege aktørar, private aktørar, organisasjonar, Næringshagen	2014 →	B
Besøke relevante destinasjonar, bygge nettverk og bruke andre kommunar, spesielt "ekstremспорт-kommunar", sine erfaringar.	Prosjekteigar	Næringsliv, Næringshagen	2014 →	B

Strategi B: Gjennomføre konkrete prosjekt for å fremje utvikling i reiseliv og havsport

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Bidra til realisering av hotellprosjekt	Støttespelar	Private aktørar	2014 →	A
Greie ut profesjonelt konsept for øyhopping	Pådrivar	Andre kommunar, næringshagen	2014	A
Bruke Nordhordland Næringshage aktivt for å	Pådrivar	Nordhordland	2014	A

stimulere utvikling av reiseliv og havsport		Næringshage	→	
Ferdigstilling / godkjenning av kommuneplan (arbeid i gang), områdeplan for Nordre Fønnesvågen (arbeid i gang) og områdeplan for kommunesentrum – og sikre fokus på næringsområde for reiseliv og nye friområde	Prosjekteigar			A
Bidra til realisering av Røde Kors Beredskapssenter	Støttespelar	Entreprenør, Røde Kors	2014 →	B
Medverke til at reiseliv vert eit viktig tema i regional næringsplan med definerte tiltak	Pådrivar	Regionrådet	2014 →	B
Arrangere havsportleir for ungdom	Pådrivar / prosjekteigar	Andre kommunar, havsport-aktørar m.fl.	2014	B
Ta initiativ til å undersøke moglegheitene for utvikling av overnattingstilbod i gamle hus i strandsona.	Pådrivar	Private aktørar, Næringshagen	2015	B
Greie ut moglegheiter for etablering av Kystlandskapspark	Prosjekteigar / pådrivar	Fedje kommune	2015	C

Strategi C: Forbetre infrastruktur

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Gjennomføre kaiprojektet: - Møteplassar med grindverksbygg, toalett. - Fleire gjestehamner. - Tiltettelegging for havsport (t.d. flytebrygger, slipper m.m.). - Tilkomst, parkering.	Prosjekteigar	Næringsliv, havsportaktørar, lag- og organisasjonar	2013 →	A
Oppgradere/etablere friluftsområder i Årvika, Øksnes og Ulvøy.	Prosjekteigar/ pådrivar	BOF, bygdelag, havsportaktørar, grunneigarar		A
Tiltettelegging for bubilar.	Prosjekteigar	Private grunneigarar,	2014 →	B

		Statens vegvesen, HFK		
Leggje til rette for naturopplevingar og folkehelseiltak: -Utbetring av turstinett. -Etablering av turvegar. -Utbygging av sykkel- og gangvegar. -Merking av padleløyper.	Prosjekteigar	Grunneigarar, organisasjonar, private stiftingar og fond	2013 →	B
Opne opp landskapet og hindre vidare attgroing.	Prosjekteigar / pådrivar	Grunneigarar, landbruks-kontor	2014 →	B

Strategi D: Utvikling av fyrtårnprosjekt og attraksjonar

Utvikling av fyrtårnprosjekt skal ta utgangspunkt i idear som kan bidra til å skape ny næring, stimulere til følgjeomsetnad for andre næringar, styrke kommunen sitt omdømme, gjere kommunen kjent på ein positiv måte, og engasjere lokalsamfunnet på alle nivå.

Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Greie ut om moglegheiter for å utvikle attraksjonar knytt til Fosnstraumen: -«Steinalderlandsbyen» -Dykkardestinasjon -Undervannsobservatorium	Prosjekteigar / pådrivar	Radøy kommune, næringshagen, Region Nordhordland	2014	A
Vidareutvikle Vardetangen som attraksjon: -Turveg og kunstløype. - Årvikane friområde.	Prosjekteigar	Fonnes Bygdelag, Kunsthuset Austrheim, BOF	2016	A
Greie ut om moglegheiter for å etablere eit Kystkultursenter (kystkulturutstilling, galleri og café).	Pådrivar	Frivillige organisasjonar	2015	B
Medverke til vidareutvikling av Kunsthuset Austrheim	Støttespelar/ pådrivar	Kunsthuset Austrheim, Næringshagen	2014 →	B
Bidra til utvikling av industriturisme på Mongstad	Pådrivar	Næringsliv	2015	C

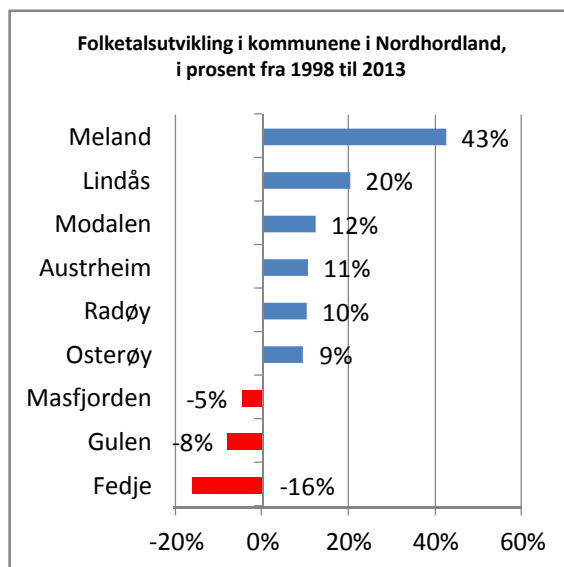
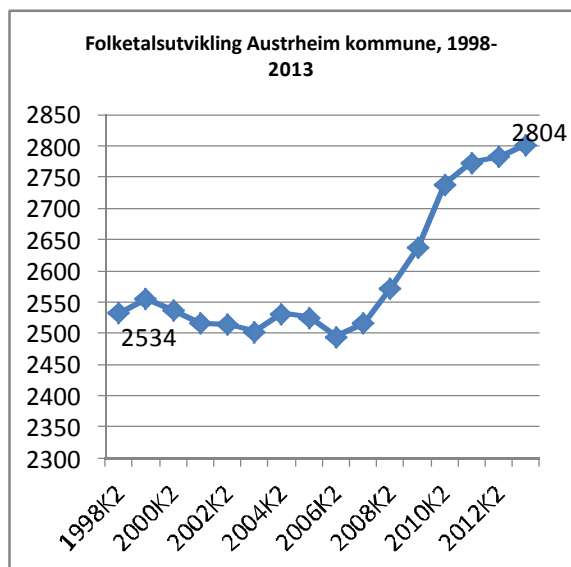
Tiltak / Prosjekt	Kommunen si rolle	Samarbeids-partnar	Tid-plan	Priori-tering
Greie ut etablering av Mongstad Bad	Prosjekteigar	Næringsliv	2015	C

5 Vedlegg

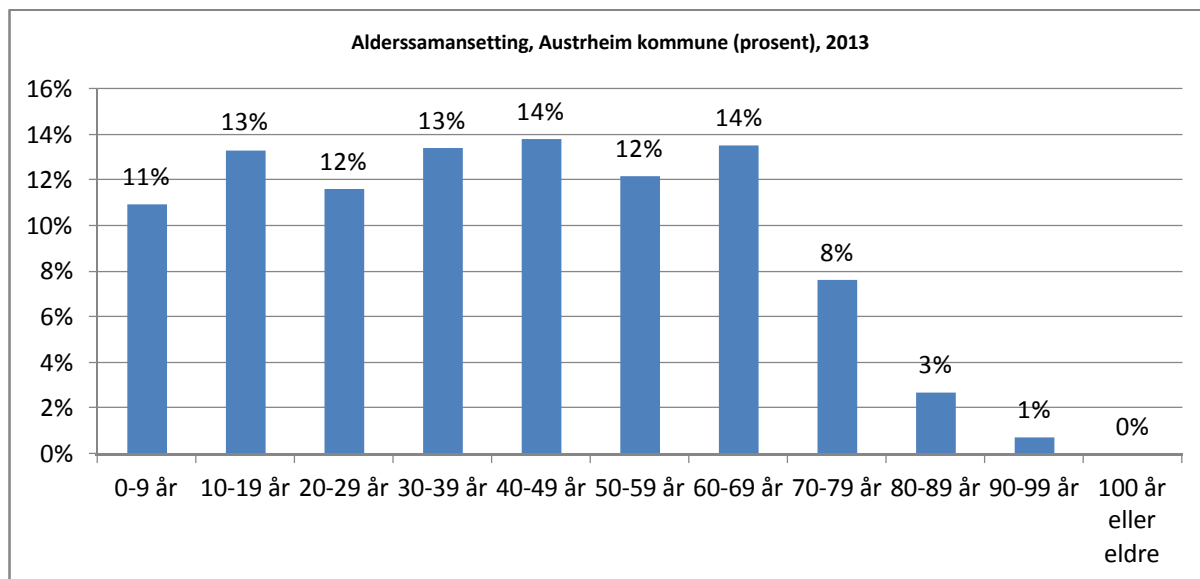
5.1 Utviklingstrekk i lokalsamfunnet

Fakta om utvikling i folketal, utdanningsnivå, næringsstruktur, arbeidsløyse og pendlingsstraumar er faktorar som kan seie mykje om eit lokalsamfunn og kva for utfordringar og moglegheiter det står ovanfor. Nedanfor er ei kort framstilling av sentrale trekk ved desse faktorane for Austrheim kommune, sett i perspektiv i form av samanlikning med andre kommunar i regionen, fylka Hordaland og Sogn og Fjordane, og landet totalt sett. Alle tal er henta frå Statistisk Sentralbyrå (SSB). I tillegg kjem ei kort skildring av Austrheim si plassering på kartet i høve senterstruktur og kommunikasjonar i regionen.

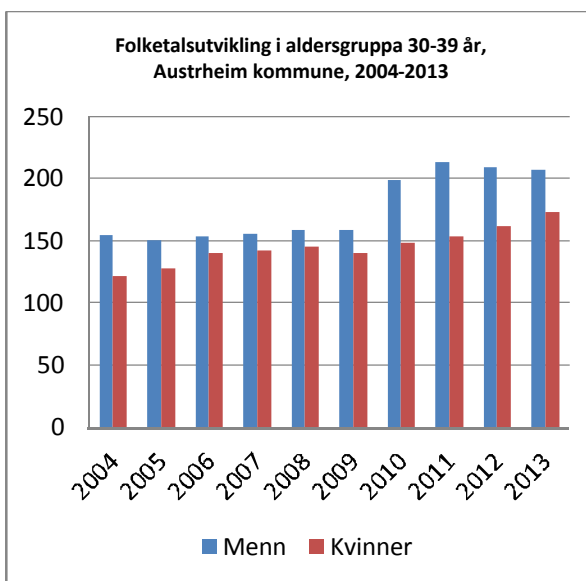
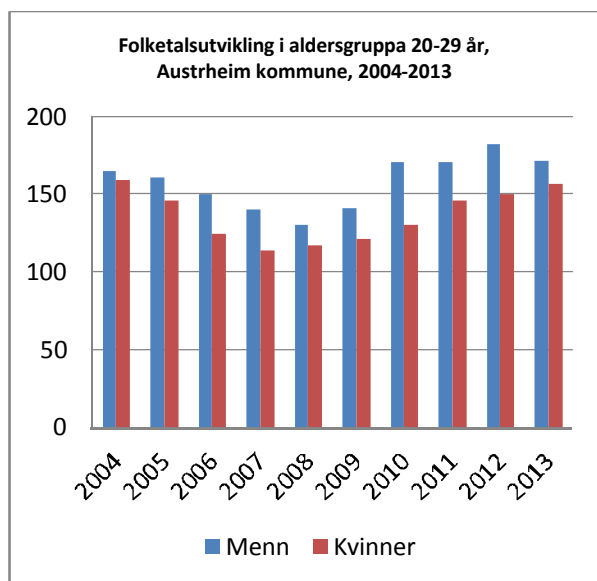
5.1.1 Folketalsutvikling

Folketalet i Austrheim kommune har hatt ei positiv utvikling sidan 2006. I perioden 1998-2006 låg folketallet relativt stabilt rundt 2.500-2.550 innbyggjarar, medan folketallet ved inngangen til andre kvartal 2013 var på heile 2.804 personar. Dette er ei auke i innbyggartal på 270 personar, eller 11 prosent i perioden 1998-2013. Samanlikna med dei andre kommunane i Nordhordland, har Austrheim den fjerde beste prosentvise folketalsutviklinga.

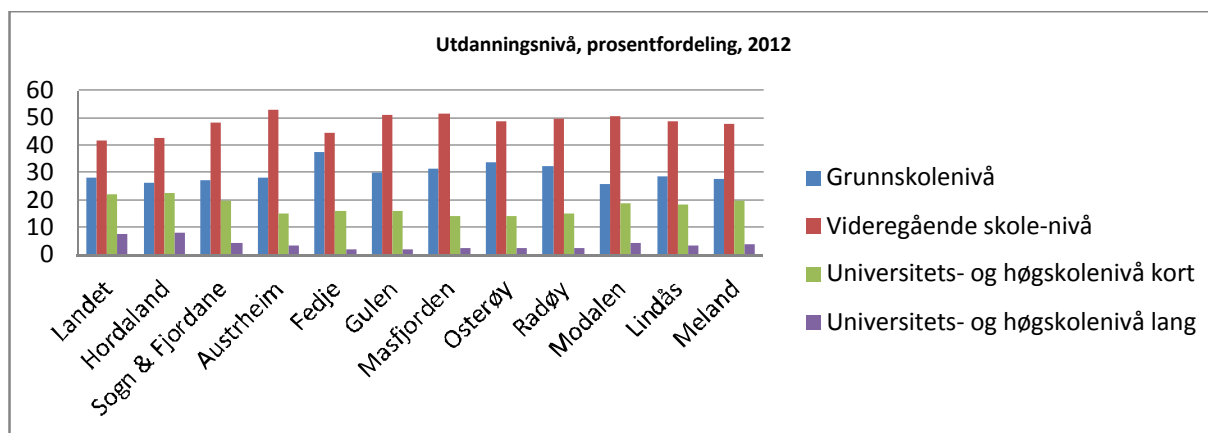

Om ein ser på alderssamanasettinga i Austrheim kommune (sjå graf ovanfor), så fordelar dei ulike aldersgruppene seg prosentmessig relativt jamt utover. Ein ser ingen sterk tendens til såkalla "forgubbing" i form av at dei eldre aldersgruppene utgjør ein uforholdsmessig større del av folketallet enn dei yngre. Samanlikna med dei andre kommunane i Nordhordland skil heller ikkje Austrheim seg ut. Ein ser og at utviklinga i dei viktige aldersgruppene 20-29 år og 30-39 år er positiv for Austrheim (sjå nedanfor). Sidan 2008 har ein hatt ei positiv utvikling i tal innbyggjarar, både kvinner og menn, i aldersgruppa 20-29 år, medan dei i gruppa 30-39 år har hatt ei positiv utvikling sidan 2004. Dette betyr at folketalsauka totalt sett skjer også i desse aldersgruppene, som er viktige for ein kommune sidan dei som oftast er i ein etableringsfase i livet, og får born (og dermed fleire innbyggjarar). I mange utkantkommunar er biletet motsett av dette, kor ein ser sterke tendensar til "forgubbing" og nedgang i folketallet i dei yngre gruppene.

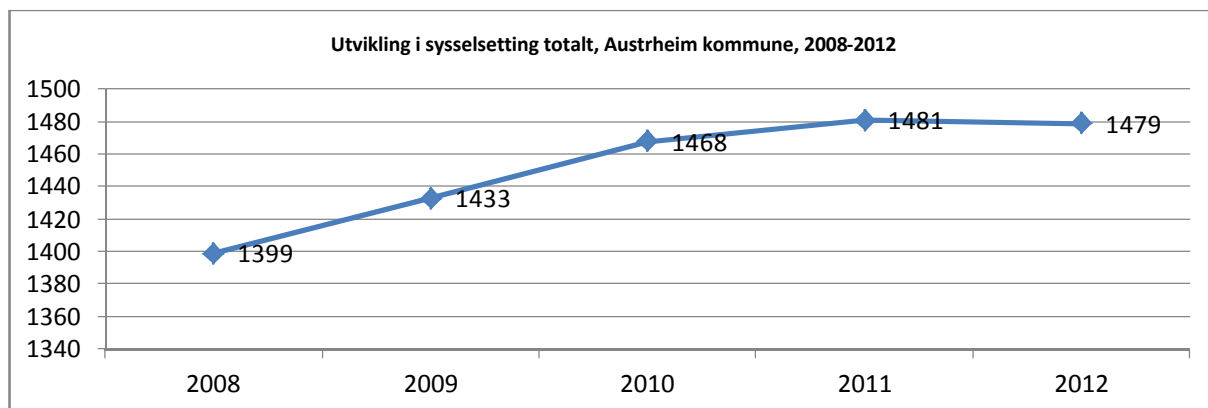

5.1.2 Utdanning

Utdanningsnivået i Austrheim kommune ligg noko lågare enn både landet totalt sett og nivået i fylka Hordaland og Sogn og Fjordane. Medan åtte prosent av befolkninga i landet totalt og i Hordaland har utdanning på høgare universitetsnivå, er det berre tre prosent i Austrheim som har det same. For kortare universitetsutdanning er prosentdelen på landsnivå 22, i Hordaland 23, og i Austrheim 15 prosent. Samanlikna med dei andre kommunane i Nordhordland skil ikkje Austrheim seg veldig mykje ut, sjølv om både Meland, Lindås og Modalen kommunar har eit noko høgare utdanningsnivå enn resten. Profilen på utdanningsnivået i kommunen er sannsynlegvis eit uttrykk for at det er tilpassa det behovet som næringslivet stort sett har per i dag. Om ein ser på kva næringsstruktur ein ønskjer å utvikle for framtida, er det likevel grunn til å sjå nærare på korleis ein kan utvikle denne profilen til å få eit høgare gjennomsnittleg nivå.

5.1.3 Næringsstruktur

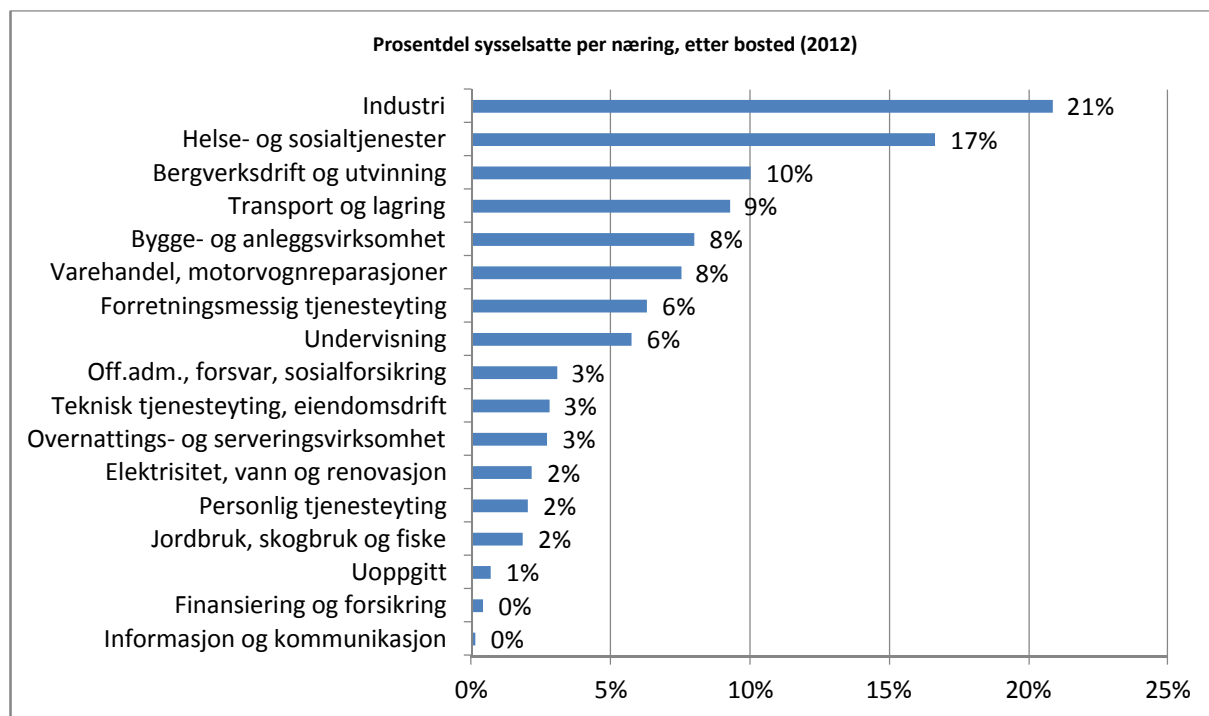

Sysselsettinga i Austrheim kommune (basert på dei som har Austrheim som bustad) har auka frå 1.399 personar i 2008 til 1.479 personar i 2012. Denne auka på 80 personar, eller nærare 6 prosent, har kome i same tidsrom som folketalsutviklinga generelt har vore i vekst. Ser ein på samansettinga av næringslivet (sjå graf nedanfor) er det tydeleg at industrien står i ei særstilling i kommunen med 21 prosent av sysselsettinga i 2012. I landet totalt står industrien for "bare" ni prosent av sysselsettinga. Næringslivet knytt til Mongstad har sjølv sagt mykje med dette biletet å gjere, og ser ein på dei neste næringane på lista så er det også slike som gjerne ligg nært opp til aktiviteten i oljenæringa. Eit

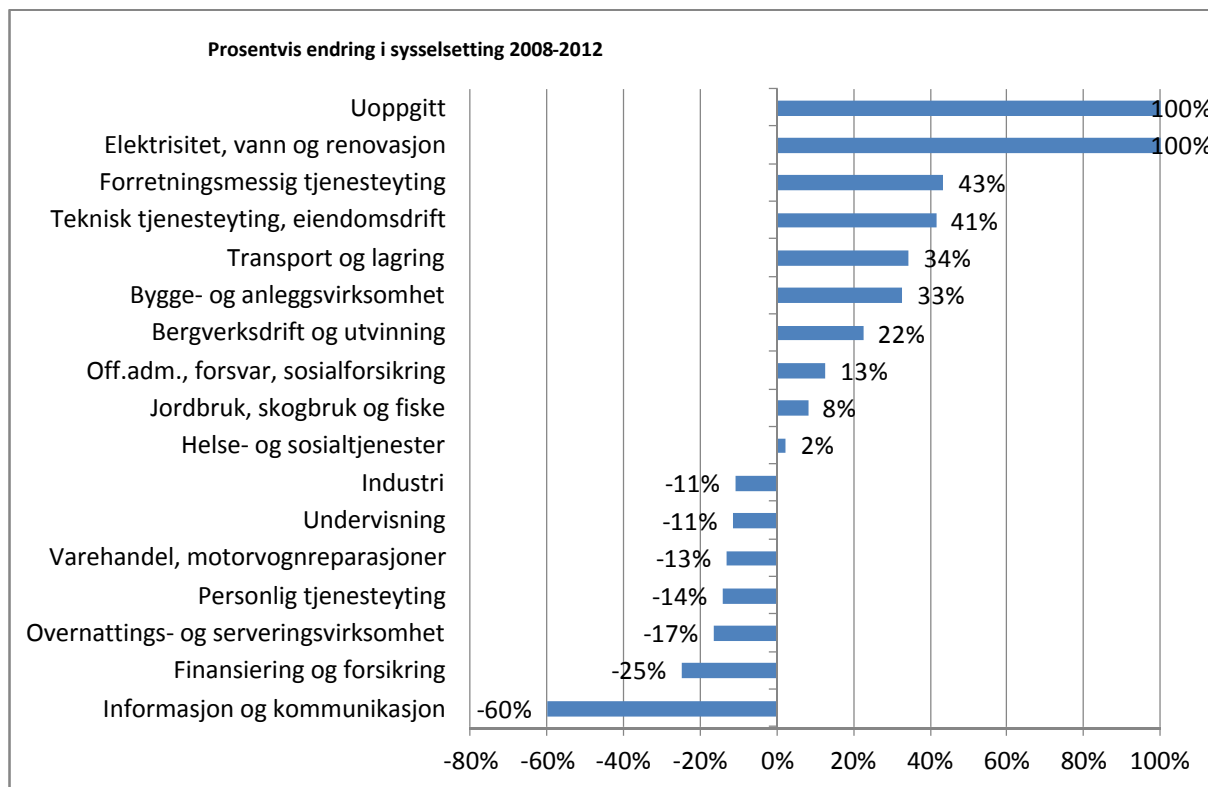

unnatak er "helse- og sosialtenester" som kjem høgt opp med 17 prosent av sysselsettinga. Dette er gjerne offentlege arbeidsplassar, i form av den kommunale helse- og omsorgstenesta.

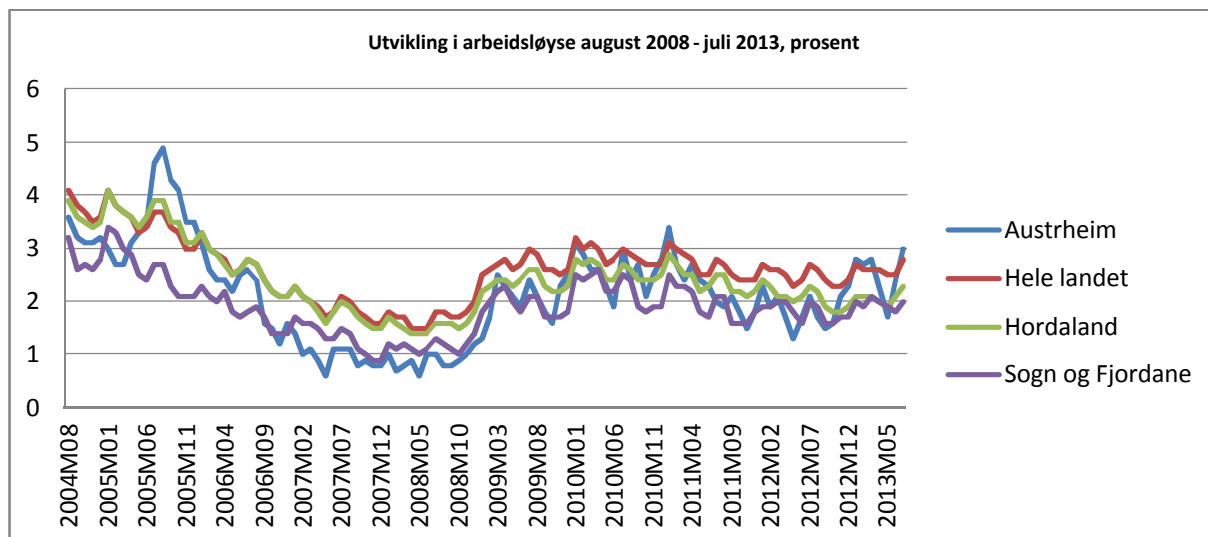
Om ein ser på dei næringskategoriane som ein gjerne knytt tett opp mot reiseliv, nemleg handel og overnatting / servering, så ligg Austrheim kommune på landsgjennomsnittet i høve prosentdel av sysselsettinga knytt til overnatting / servering. Når det gjeld handel så ligg kommunen med sine åtte prosent hele seks prosent bak landet totalt. Samanlikna med to kommunar som har ei tydeleg reiselivsprofil og som har jobba lenge med destinasjonsutvikling, Stryn og Røros, så ser ein at prosentdelen sysselsetting innan overnatting / servering ligg over landet totalt – i Stryn er delen sju prosent, i Røros seks prosent.

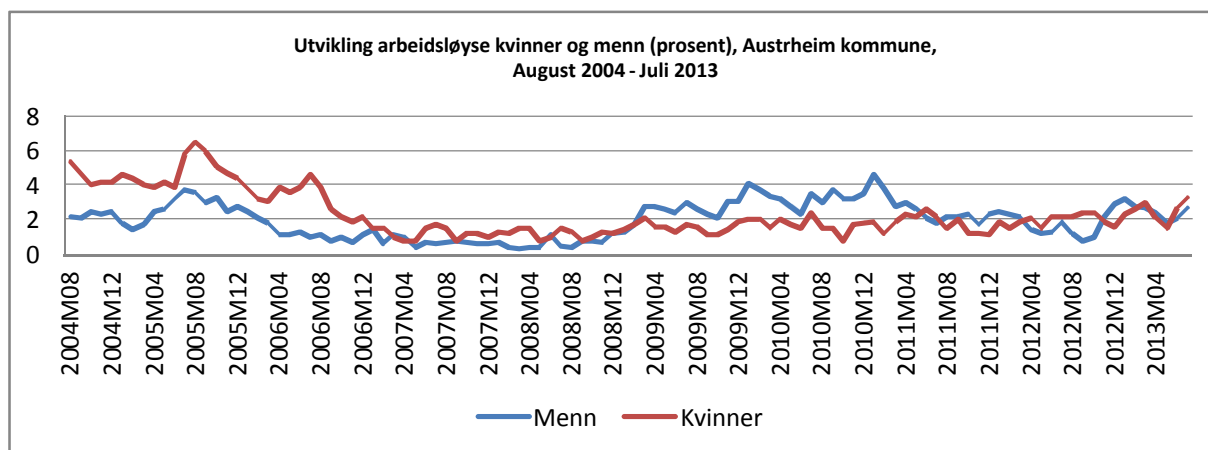
Utviklinga i sysselsetting innan dei ulike næringane seier også noko om trendane i lokalsamfunnet. For Austrheim sin del (sjå graf ovanfor), så har næringar innan elektrisitet, vann og renovasjon hatt den prosentvis største auka, med ei dobling av sysselsettinga frå 2008 til 2012. I tal personar er det likevel næringar innan transport og lagring som har hatt den største auka, med 35 personar i same periode. Den totale auka i sysselsetting har, som vist ovanfor, vore på 80 sysselsette. Ni næringsgrupper har hatt ei positiv utvikling, med til saman 164 fleire sysselsette personar. Samstundes har dei resterande sju næringsgruppene mista 84 sysselsette. Det er verdt å merke seg at industrien, med ein nedgang på elleve prosent i tal sysselsette, er den næringa som i tal personar har mista flest. Prosentmessig har handel og overnatting / servering gått enda sterkare ned.

5.1.4 Arbeidsløyse

Arbeidsløysa i Austrheim kommune skil seg ikkje spesielt ut samanlikna med nivået i landet totalt sett, eller fylka Hordaland og Sogn og Fjordane (sjå graf under). Stort sett følgjer arbeidsløysa dei same svingingane. Arbeidsløysa er heller ikkje på eit så lågt nivå at bør vere eit problem med ein for lite fleksibel lokal arbeidsmarknad, i alle fall ikkje på eit overordna nivå.

Ser ein på Austrheim åleine, og eventuelle skilnader i arbeidsløyse mellom kvinner og menn, så har det vore eit par overordna endringar i perioden 2004-2013. Frå 2004 til 2008 var det ein større del kvinner som var arbeidsløye enn menn, medan det i perioden 2008-2012 var motsett. Det siste året har arbeidsløysa blant kvinner og menn vore tilnærma lik.

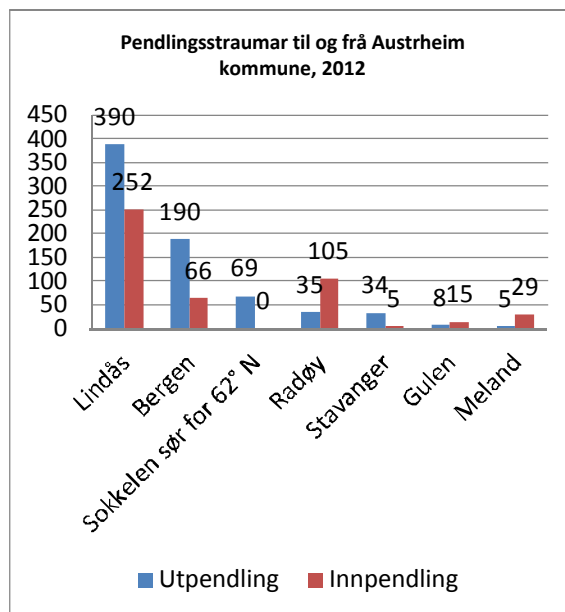
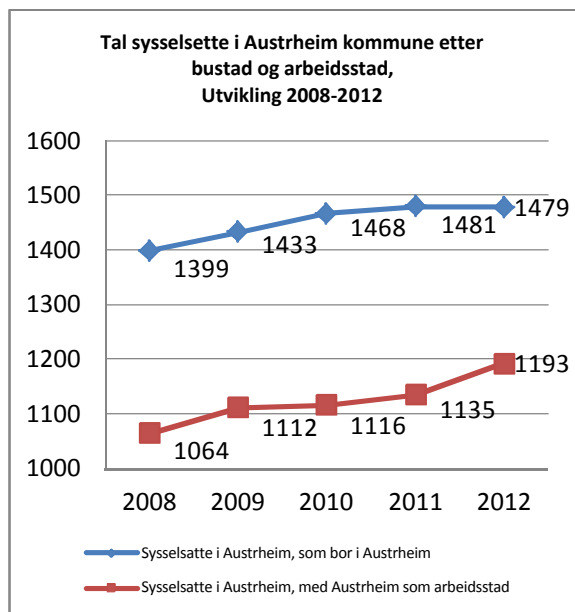

5.1.5 Pendlingsstraumar

Med pendling meinast personar som anten ved reise eller via heimekontor utfører arbeid for ein arbeidsgivar som har registrert adresse i ein annan kommune.

Pendlinga inn og ut av Austrheim kommune har vore relativt stabil i perioden 2008-2012. Netto utpendling har ligge i storleiken 320-350 personar, som utgjer skilnaden mellom den røde og den blå streken i grafen under. I 2012 var det likevel ei tydeleg endring i og med at utpendlinga gikk ned med 60 personar sidan året før, og låg på "berre" 286 personar.

Grafen nedanfor visar utviklinga i pendling i Austrheim kommune i perioden 2008-2012 i form av tal sysselsette personar i kommunen totalt og tal sysselsette i kommunen som har Austrheim som arbeidsstad. Grafen viser at per utgangen av 2012 var det 1.479 personar som budde i Austrheim som var i arbeid, medan berre 1.193 av desse hadde Austrheim som arbeidsstad.

Om ein ser på kor folk pendlar ut hen, og kor innpendlarane kjem i frå, så ser ein i grafen over at Lindås kommune er den største med tanke på begge situasjonane. 390 personar pendlar frå Austrheim til Lindås, medan 252 personar kjem frå Lindås og til Austrheim for å jobbe. Bergen er den neste store utpendlarkommunen, medan Radøy er den nest største i høve innpendling til Austrheim.

Det store bildet i høve pendling viser at Austrheim kommune er ein del av ein arbeidsmarknad som strekker seg over heile Nordhordlandsregionen, ned til Bergen, og til og med ned til Stavanger (om enn ikkje i veldig stor grad).

5.1.6 Senterstrukturur og kommunikasjonar

Kartutsnittet ovanfor viser først Austrheim kommune og nærområda rundt kommunen, deretter Austrheim kommune som ein del av Nordhordlands-regionen inkludert enkelte delar av området utanfor regionen med Bergen lengst sør.

I høve samferdsel på veg så er Austrheim eit knutepunkt i Nordhordland i form av at ein kan køyre "runden rundt" frå Bergen over Radøy, via Austrheim og så sørover igjen gjennom Lindås. Vegen er likevel ikkje ein del av eit riksvegnett, og har ikkje slik trafikk i nærleiken ut over situasjonar der ein får omkøyring på E39 via ferjesambandet Leirvåg-Sløvåg.

Samferdsel via sjøvegen set Austrheim i eit anna lys. Hurtigbåten langs vestlandskysten har stoppestad på Vardetangen, og kommunen ligg elles som ein del av "indre farleia" for det meste av sjøtrafikken.

Med tanke på Bergen, som er det naturlige store knutepunktet i området, så har Austrheim ein avstand på rundt ein time med bil. Avstanden til Nordhordland som region er likevel berre ein halvtime, om ein ser på kor lang tid det tar å køyre frå Bergen til Knarvik, som er regionsenteret i Nordhordland.

Nærmaste flyplass er Flesland sør for Bergen sentrum.

5.1.7 Oppsummering

Utviklinga av lokalsamfunnet i Austrheim kommune har mange positive trekk ved seg. Folketalet auker og arbeidsløysa er ikkje unormalt høg. Utpendlinga ser ut til å ha stoppa litt opp siste året, noko ein kan tolke som at fleire både bur og arbeider i kommunen.

Samstundes er det slik at utdanningsnivået i Austrheim er lågare enn både i landet totalt, i Hordaland fylke, og i forhold til fleire av dei andre kommunane i Nordhordland. I samband med næringsutvikling er dette eit viktig felt å forbetre. I tillegg er det tydeleg at næringsstrukturen i kommunen er relativt ein-sidig, med sterkt fokus på industri og anna verksemd knytt til aktiviteten på Mongstad.

5.2 Føresetnader for utvikling av reiseliv som næring

Nedanfor gis ei kort skildring av fakta om Austrheim i høve faktorar som er viktige med tanke på kva føresetnader ein har for å utvikling næring innan reiseliv og arrangement, med basis i viktige føresetnader for utvikling av reiseliv og arrangement.

5.2.1 Publikumsarenaer

Idrettspark – Austrheim fikk i 2012 ny idrettspark, med kunstgrasbane, ballbinge og friidrettsanlegg.

Idrettshall – Kommunen har idrettshall med handballbane, volleyballbane og basketbane, styrketreningsrom, turnutstyr, bordtennisutstyr, badmintonutstyr, og møterom.

Samfunnshus – På Årås, ved grasbana til Austrheim IL, ligg Austrheim samfunnshus. Her er ein større sal med scene og plass til 300 personar, storkjøkken og kafelokale. På samfunnshuset er det også fleire mindre møtelokaler som vert leigd ut. I huset finn ein også lokalitetrer til fleire lag og organisasjonar.

Sjøområde egna for havsport – Skjærgården i Austrheim kommune er spesielt godt egna for havsport, og vert nytta til dette føremålet under Havsportveka. Som publikumsarenaer er likevel ikkje desse områda godt nok utvikla i høve fasilitetar som tilkomst, parkering, toalett etc.

5.2.2 Overnatting

Ei av det større utfordringane i høve reiselivsutvikling i Austrheim kommune, er mangelen på overnattingskapasitet. Kommunen her per i dag ikkje noko hotell, og det finst berre to plassar som tilbyr overnatting for tilreisande – Kjelstraumen Vertshus og Rongevær kurs- og fritidssenter. Utover dette må ein til nabokommunen Lindås for å finne hotell – Alver Hotel, Westland Hotell og Hotell Lune Huler.

Kjelstraumen Vertshus – Kjelstraumen vertshus har historie som overnattingsstad heilt tilbake til 1610. Vertshuset tilbyr rorbuer, hytter, leilegheiter og rom i tillegg til restaurant og utleige av båtar. Total overnattingskapasitet er per i dag 104 personar, men ved å gjere alle rorburom om til dobbeltrom kan ein få plass til rundt 160 senger. Vertshuset har hovudsakleg bedriftskundar knytt til Mongstad og anna industri, og har ein jamn aktivitet heile året. Ofte er hytter, rorbuer og leilegheiter utleigd på langtidsbasis til eitt eller fleire firma. Få turistar nyttar vertshuset per i dag, og som oftast er det nokre ad hoc gjestar om sommaren. Ut over dette så har vertshuset kapasitet til å ta i mot 40 båtar ved flytebrygger og hovudkai, i tillegg til tilbod om bunkring av diesel og bensin, samt sanitæranlegg med dusj, toalett og vaskerom. Restauranten i vertshuset har kapasitet til å dekke til 100 personar, i tillegg til 25-30 personar i baren og 15 personar i anna lokale på området.

Rongevær kurs- og fritidssenter – Rongevær kurs og fritidssenter ligg idyllisk til i Rongeværområdet 300m frå kaien på Baløy. Senteret var tidlegare ein skule, og vert eigd og drive av kommunen. Det er berre tilkomst med båt. Senteret har godt med overnattingsplassar og gode lokale for kurs, ei helg med vener, ferie og andre fellesutflykter. Senteret består av eit hovudhus og eit sjøhus. Stor kai på 100 m² er bygd ved naustet, og senteret har 2 båtar som kan disponerast. Rongevær kurs- og fritidssenter er sjølvbetent, og har i hovudhuset 24 sengeplassar fordelt på 5 rom, Det er 2 toalett i 1. etg. og 1 toalett/bad i 2. etg., ei tv-stove og ei gamal skulestove i 2. etg. Bygget er utstyrt kjøkken med oppvask, kjøl og frys. I naustet er det 20 sengeplassar med dyner og puter fordelt på 10 rom. 2 store bad/wc. I underetasjen eit stort samlingslokale, her kan ein dekke til 60 personer. Senteret kan leigast i sin heilskap i både vekedagar og i helger, og vert nytta av privatpersonar, organisasjonar og av skular. Det er ikkje mogleg å leige enkeltrom på staden.

Njøten Camping – Austrheim har ikkje hatt campingplass for verken telt, campingvogner eller bobilar. Det jobbast med å opparbeide ein slik, gjennom eit ektepar som har etablert ei satsing på Njøten. Dei har regulert og fått løyve til å setje opp fem hytter, legge til rette for 90 campingplassar, og byggje eit større kaianlegg med marina. Utviklinga takast med små skritt og det ligg førebels ikkje føre nokon tidplan for ferdigstilling. Per september 2013 er to av fem hytter ferdige, og ei tredje er under bygging. Desse har til no vore utleigd til entreprenørar som gjer arbeid i kommunen. Tilrettelegging av campingplassar og bygging av tilhøyrande servicebygg er ikkje starta opp.

Planar om hotell – Per september 2013 ligg det føre konkrete planar om bygging av eit hotell med rundt 170-180 rom i Austrheim kommune, i form av ein intensjonsavtale som eit utbyggingsselskap har med ein stor norsk hotellkjede. Hotellet er tenkt som eit resort hotell, med konsept i marknaden for "helse, velvere og aktivitet". Det skal vere eit høgkvalitetshotell med spektakulær plassering og omgivnader, som kan konkurrere med til dømes Solstrand. Dei andre konkurrentane til dette hotellet har vesentleg lengre avstand frå Bergen og Flesland. Vurderingar kring moglegheitene for å lykkast med hotellet i nettopp Austrheim er positive. Det krev likevel at kommunen er rask i sine vurderingar slik at ein kan få ei rask realisering, før andre kommunar i regionen nyttar moglegheiten.

5.2.3 Handel og servering

Austrheim kommune har to sentra for handel – Mastrevik og Fønnes. På begge stadene finst det små kjøpesenter.

Mastrevik Torg – Apotek 1 Austrheim, Rimi Mastrevik, Tekstil Stova, Austrheim Hud & Helsesalong, Trend Skruen Mastrevik, Mastrevik Bok & Papir, Elle Melle (klesbutikk), Hildes Blomster, Euronics, Politi/ lensmannskontor, Sparebanken Vest og YX Mastrevik (bensinstasjon).

Fønnes Senter – Joker Fønnes, Pizzeria Fønnes, Free Sport – Sport 1, og Torills Frisør. I tillegg held Fønnes shipping og ADU Ingeniør også til i Fønnes senter.

Utanom dei to sentra finst det ein nærbutikk (Joker Austrheim) ved kyrkja, ein stor matvarebutikk i Mongstadkrysset (Spar Mongstad) og ein frisørsalong ved Austrheim vidaregåande skule (Randi Frisørsalong).

Når det gjeld matsservering, er Kjelstraumen Vertshus einaste restaurant i kommunen, utover pizzarestauranten på Fønnes Senter. I tillegg finst cateringselskapet PJ Services.

5.2.4 Transport

Austrheim ligg som eit trafikalt knutepunkt i Nordhordlandsregionen, både når det gjeld båttrafikk og kollektivtransport på land (i hovudsak buss). Kommunen har gode kollektivforbindelsar til og frå Bergen, både via Lindås og via Radøy. Frå hurtigbåtstoppen på Vardetangen går båt både sørover til Bergen og nordover til Nordfjord og Sogn.

5.2.5 Eksisterande arrangement og aktivitetar

Havsportveka – Eit årleg arrangement i regi av Havsportlauget som i 2013 vart gjennomført for femte gong. Med eit fokus på friluftsliv, oppleving og aktivitet famnar Havsportveka i all hovudsak sjø og havsport, men har og fokus på kultur og mat som ingrediensar i programmet. Havsportveka er meint å vere ein møteplass for alle aldersgrupper, og med fokus på å ha eit allsidig program som treffer så breitt som mogleg.

Havsportveka har utvikla seg i høve både innhald og storleik sidan starten, og hadde i år 6.500 besøkande og ei omsetnad på nærare to millionar kroner. Av publikummarane var det rundt 850 som deltok i aktivitetane, som i år var til dømes kajakkpadling, windsurfing, dykking, paragliding, havrafting (RIB), kite, kystsafari med helikopter, vannsport etter båt, og såkalla SUP ("stand up paddle"). I tillegg

til dei sportslege aktivitetane har Havsportveka etter kvart også utvikla eit godt sosialt program, som mellom anna inneber ulike festar og underhaldningstilbod på kveldstid, ungdomsarrangement, tilbod om lokalmat, og ein eigen "havcamp" der tilreisande kan bu. I 2013 vart det og arrangert ein eigen "Ta sjansen" konkurranse, etter modell av det tradisjonelle arrangementet i Holmenkollen.

Havsportveka har etablert seg som eit produkt og ein merkevare i både lokalmiljøet og regionen, og Austrheim kommune har etter kvart begynt å identifisere seg som "havsportkommunen". Både lokal og regional media har hatt god dekking av arrangementet.

Havsportveka baserar seg på frivillig arbeid som organiserast gjennom Havsportlauget. Eit unnatak er ressursar til rekneskap og administrasjon.

Austrheim Cup (fotball) – Idrettslaget arrangerer kvart år fotball cup med rundt 150 deltakande lag. Rundt 2500 personar besøker Austrheim i cuphelga. Dei fleste kjem frå nærområdet og køyrer att og fram til kampene kvar dag i løpet av helga. Dei færreste har behov for overnatting, så det er berre 3-5 lag som har overnatta på ein skule.

Fonnesdagen – Arrangerast av Fonnes bygdela, og er ein del av Kystsogevøkene. Også kjent som "Dajen dar folk møtest". Denne dagen kan ein sjå både gamle båtar, handverk, gamle reiskap og ete tradisjonskost.

Landbruksdagen – Arrangerast av Landbrukskvinnene og Austrheim sau- og geiteavlslag, samt Austrheim kyst- og sogelag. I 2012 vart dagen arrangert for femte gong, og opp mot 1500 besøkande fann vegen til Austrheim. I tillegg til kåringsgå for saueegjarar, kan ein få smake på og kjøpe ulik lokal mat og tradisjonskost, sjå utstilling av storfe, kjøpe ulike handverksprodukt og andre varer. Landbruksdagen inneheld og utstilling av utstyr og reiskap frå landbruket i gamle dagar.

Kyst- og sogevøkene – Ei interkommunal satsing i august og september kvart år, der fleire arrangement går føre seg i Austrheim (Havsportveka, Fonnesdagen og vandringar i kulturlandskapet).

Kulturminnedagen – Arrangerast kvart år av Austrheim kyst- og sogelag.

5.2.6 Eksisterande kulturminne og attraksjonar

Skjærgarden – Øyane og holmane saman med Fosenøya er eit av dei største utfartsområda for båt i fylket. Det ligg også fint til rette for sykkelkultur i dette området.

Lyngheiane – Lyngheilandskapet i Austrheim og Nordhordland er internasjonalt kjent som eit av dei siste eksisterande område med denne typen vegetasjon. Tidlegare fann ein lyngheilandskap langs heile Atlanterhavskysten der det, som her, var knytt til sanking.

«Steinalderlandsbyen ved Fosnstraumen» – I Austrheim finn du meir enn 30 steinalderbuplassar, og nokre av dei er mellom dei eldste i landet. Buplassane er store, sjølv i europeisk målestokk, og vitnar om at tilgangen frå fisk og vilt har vore særleg god. I området er det steinaldersti og informasjonstavler.

Kvernhusanlegg – To flott restaurerte kvernhus i Hoplandsmarka, ein kort spasertur frå riksvegen.

Vardetangen – Det vestlegaste fastlandspunktet i Noreg. To fine og lette turstiar fører ut til punktet.

Kunsthuset Austrheim – Sju kunstnarar held i dag hus i det som er Austrheim kommune sitt gamle kommunehus. Der har dei atelier, vevstove, keramikksal og kunstusal. Anne Jakobsen var den første kunstnaren som tok i bruk huset. Ho lagar i hovudsak maleri, men lagar også skulpturar. Tove Veidung er nasjonalkjend kunstmalar og skulptør. Ho har ulike uttrykk og driv med alt frå akvarell, akryl, teikning og dikt. Anne Grete Breisnes har eigen vevstove i kunsthuset. Ho produserer til sal, men arrangerer også jamlege kurs for nybyrjarar og vidarekomne. Innan utgangen av 2013 vil tre nye kunstnarar etablere seg i huset.

5.2.7 Eksisterande reiselivsnæring og –organisasjonar

Reiselivsnæringa i Austrheim kommune per i dag er ikkje stor, og nær ikkje-eksisterande. Kjelstraumen Vertshus er einaste overnattingsmoglegheit, og har per i dag ikkje noko fokus på turisme. Rongevær kurs- og fritidssenter har stort sett fokus på å tilby til skuleungdom. Campingplass og hytteutbygging er sterkt underutvikla. Frivillige organisasjonar står bak dei største arrangementa i kommunen per i dag (Havsportveka og Austrheim Cup). Det finst ingen reiselivsorganisasjon verken i kommunen eller i regionen. Nordhordland Reiselivslag vart lagt ned førre året, og ein har difor ingen som jobbar med marknadsføring av regionen og enkeltkommunane sine attraksjonar.

Ei bedrift, Oceanordic AS, driv profesjonelt med opplevingstilbod. Oceanordic er regional tilbydar av opplevingsturar og "teambuilding" for bedrifter, og leverer komplette pakker – alt frå henting hos bedrifta, organisering av heile turen med overnatting, mat og aktivitetar, og transport tilbake.

Situasjonen er at ein står igjen med eit hav av moglegheiter basert på naturgitte føresetnader, men få eksisterande lokal reiselivsaktørar til å drive ei målretta, strategisk destinasjonsutvikling.

5.2.8 Andre viktige næringsaktørar for utvikling av reiseliv

Sjølv om næringslivet i Austrheim kommune ikkje har tydelege spor av reiselivsnæring per i dag, finst det fleire aktørar i næringslivet som vil vere viktige drivkrafter for å kunne lykkast med ei framtidig utvikling av denne næringa.

Nordhordland Næringshage – Vart starta opp i 2012, og ligg i Austrheim, men er ein næringshage for heile regionen. Har ekstra fokus på utvikling av bedrifter og prosjekt innan reiseliv, oppleving og kultur, men kan yte hjelp til alle typar bedrifter (til dømes hjelpe til gründerar). Har per i dag 2,5 årsverk knytt til seg, samt nokre prosjektstillingar. Leiger ut kontorplassar til bedrifter, med føremål om å skape eit kompetansmiljø og felles fysisk infrastruktur, i tillegg til fagleg og sosialt nettverk for mindre bedrifter.

Industriutvikling Vest (inkubator) – Driv i hovudsak med forretningsutvikling og hjelp til bedrifter innan industribransjen. Har eit stort nettverk som og kan vere nyttig i høve utvikling av reiselivsnæring.

Austrheim Næringsforum – Eit relativt nytt organ i Austrheim kommune, som møtast ein gong i kvartalet. Forumet består av oppnemnde representantar, der ni personar er næringsaktørar, seks er folkevalde / politikarar, og s eks kjem frå kommuneadministrasjonen. Føremålet er å vere eit forum for dialog, etter at det vart identifisert eit stor behov for ein slik møteplass mellom kommunen og

næringslivet. I tillegg vert det halde eitt breitt årleg møte, der heile næringslivet vert invitert. Nordhordland Næringshage er sekretariat for forumet.

Markhus Bygg AS og Kystlandsbyen – I samband med sentrumsutviklingsplanane for Austrheim, er det utvikla eit heilt nytt sentrum ved sjøen nedafor kommunehuset. Dette nye området er kjent som Kystlandsbyen, og er enno ikkje realisert. Entreprenøren Markhus Bygg AS står bak prosjektet, og forventinga er at ein skal kome i gong med utbygginga innan rimeleg kort tid. Det er i Kystlandsbyen at ein til dømes vil byggje hotell, i tillegg til både bustader, brygger, næringslokalar med meir. Mange ser realiseringa av Kystlandsbyen som ein viktig føresetnad for i det heile å lykkast med ei reiselivssatsing i kommunen.

Austrheim Utvikling AS – Eigedomsselskap.

Torghuset AS – Eigedomsselskap. Aktør innan utvikling av handelsnæringa.

Sparebanken Vest – Den banken som er lokalisert i Austrheim kommune.

5.2.9 Kultur- og idrettsliv

Austrheim kommune har eit relativt allsidig kultur- og idrettsliv, på same linje som distriktskommunar flest. Her er kulturskule, bibliotek, korps, speidargrupper og bygdekino. Ein har idrettspark, idrettshall, idrettslag med mange greiner, og symjehall. I tillegg kjem Kunsthuset, som vart omtala ovanfor, under attraksjonar.

5.3 Detaljar frå SWOT-analysen

5.3.1 Næringsutvikling generelt

Under er ei oppsummering av dei viktigaste punkta som kom fram i arbeidet med SWOT-analysen for næringsutvikling generelt:

	Styrker	Svakheiter
Interne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Oftast korte avgjerdsprosessar • Prosjekt Kystlandsbyen • Erfaring med oppbygginga av Mongstad • Næringsssamarbeid med Lindås (næringsplan, næringskonsulenter) • Næringsfond • Næringshage • Engasjement • Austrheim Heile Livet prosjektet, inkl. Omdømmeprojektet • Handlesenter som kan utviklast • Aktiv frivillig sektor - dugnadsånd 	<ul style="list-style-type: none"> • Utydelege strategiar og målsettingar for næringsutvikling utover "Mongstad" • Små forhold, få aktørar • Liten tilgang på risikovillig kapital, få lokale investorar • Låg innovasjonsgrad i andre næringar enn dei som er knytt til Mongstad • Einsidig næringsliv, mest "maskuline" arbeidsplassar, spesielt på Mongstad • Tilgang på driftsklart næringsareal • Manglande kompetanse om næringslivet sine behov og liten kunnskap om næringsaktørar blant politikarar • Lågt utdanningsnivå • Tilgang på arbeidskraft • Dårlig infrastruktur (vei, kollektivtransport) • Folk er lite proaktive og innovative fordi dei er "nøgd med arbeid på Mongstad" • Ikkje noko sjøvendt sentrum • "Bygdedyret"

	Moglegheiter	Truslar
Eksterne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Nærleik til Bergen og "det urbane" • Er trafikalt knutepunkt i Nordhordland • Auka bruk av Nordhordland Næringshage og industriinkubatoren Industriutvikling Vest • Nordhordlandspakken – betre veg, kortare til Bergen • Kommunesamanslåing • Folketalsauke • Samarbeid med aktørar utanfor kommunen • Utbygging av breiband / fiber 	<ul style="list-style-type: none"> • Lite investeringar i regional infrastruktur • Bortfall av offentleg støtte til næringsutvikling • Handelslekkasje (Bergen / Knarvik) • Enkel tilgang på arbeid andre stader i regionen • Finanskrise • Kommunesamanslåing • Nedgang i folketalet • Dårleg tilgang på vatn

5.3.2 Reiseliv

Under er ei oppsummering av dei viktigaste punkta som kom fram i arbeidet med SWOT-analysen for reiseliv spesielt:

	Styrker	Svakheiter
Interne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Topografi / Naturgitte forhold • Næringshage med fokus på reiseliv • Prosjekt Kystlandsbyen • Havsportmiljø / Havsportveka • Identitet som havsportkommune • Relativt aktivt kultur- og idrettsliv • Har entreprenørar / eigeutviklarar som ønskjer å bidra • Hamn og 30-40 kaiar med utviklingspotensial • Engasjement for reiseliv • Strategisk plassering langs "indre farleia" • Positive grunneigarar • Kort veg til Bergen på til lands og vanns • Austrheim Cup • Landbruksdagen • Kommunale festivaltelt 	<ul style="list-style-type: none"> • Svært få reiselivsaktørar • Få optimalt tilrettelagde publikumsarenaer for større "events" • Lite utbygd infrastruktur for reiseliv (overnattingsstader, gjestehamner, tilrettelagde opplevingsstilbod og attraksjonar, dårlege vegar m.m.) • Ikkje noko marknadsføringsapparat • Utfordrande persongalleri, der få personar sit med mange hattar på tvers av politiske, kommuneadministrative og private skiljeliner • Område egna for havsport er ikkje godt nok utvikla • Mangel på reiselivskompetanse • Få handels- og serveringsaktørar • Manglar turistinformasjon • Opne landskap = gjengrodd

	Moglegheiter	Truslar
Eksterne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Opplivingsturisme er trendy • Samarbeid med hele Nordhordland • Samarbeid med Bergen Reiselivslag, NCE Tourism, Fjord Norge m.fl. • Satsing på større arrangement (VM, NM) • Nasjonal line for havsport på vgs. • Nasjonalt havsportsenter • Hotell • Utnytte ulike støtteordningar • Røde Kors • Arbeidsløyse som utløyser kreativitet • Regional samling av lokal matproduksjon • Politiske prioriteringar 	<ul style="list-style-type: none"> • Stor konkurranse i reiselivsbransjen • Låg lønsemd i reiselivsnæringa generelt • Strandsonerestriksjonar • Austrheim ligg ikkje ved Kyststamvegen • Andre kommunar tar posisjonen som "hav(sport)kommune" • Andre arrangement /destinasjonar i regionen • Nedlegging av vidaregåande skule • Forureining • Omdømme • Finanskrise • Politiske prioriteringar

5.3.3 Kommunen si rolle som vertskap

SWOT-analysen av kommunen si rolle som vertskap er summert opp i tabellen nedanfor.

	Styrker	Svakheiter
Interne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Liten og oversiktleg organisasjon • Tilgjengeleg administrasjon • Fagleg dyktig planavdeling • Arealplan under utvikling • Samarbeider med næringslivet • Positiv utviklingskultur • Vand med å jobbe prosjektorganisert • Vilje til å lykkast • Ordførar som kjem frå næringslivet • Har skular på alle nivå • Alle kommunal tenester er samla i eitt hus • Korte avgjerdsprosessar • Prosjekt Austrheim Heile Livet • Nye tilsette siste året gir ny giv 	<ul style="list-style-type: none"> • Utydeleg planverk og mangel på oppfølging av vedtekne strategiar • Lite vertskapskompetanse • For lite utviklingskompetanse samanlikna med forvaltingskompetanse • For dårleg næringskompetane på politisk nivå • Store ambisjonar samanlikna med evne til gjennomføring (for mykje ad hoc) • Saksbehandling tek ofte for lang tid • Liten / sårbar organisasjon • Dei" vs. "Oss" tenking • Svakt formidlingsarbeid • Interne konfliktrar • Lite entreprenørskapstenking i både forvaltning og blant politikarar • Avgrensa økonomisk handlingsrom • Svak tillit hos mange pga. konfliktrar

	Moglegheiter	Truslar
Eksterne faktorar	<ul style="list-style-type: none"> • Regional og nasjonalt verkemiddelapparat • Utnytte "havsport" som merkevare • Utnytte eksterne gründarar / investorar som ønskjer å satse og samarbeide • Regionalt samarbeid • Kompetansehevingsprogram for politikarar • Nytte næringshagen meir	<ul style="list-style-type: none"> • Nabokommunar ønskjer ikkje å samarbeide